BENDROJO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. balandžio 15 d.*

Byloje T-297/05

IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH, įsteigta Miunchene (Vokietija), atstovaujama advokatų H.-J. Prieß, M. Niestedt ir C. Pitschas,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą B. Schima, padedamo advokato C. Arhold,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2005 m. gegužės 13 d. Komisijos sprendimą [ENTR/01/Audit/RVDZ/ss D(2005) 11382] dėl 1992 m. rugpjūčio 4 d. Komisijos sprendimo (003977/XXIII/A3 – S92/DG/ENV8/LD/kz) suteikti 530 000 ekiu finansinę pagalbą *Ecodata* projektui panaikinimo,

* Proceso kalba: vokiečių.

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Azizi (pranešėjas), teisėjai E. Cremona ir S. Frimodt Nielsen,

posėdžio sekretorė K. Andová, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. birželio 9 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinis pagrindas

1 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 74; toliau – Finansinis reglamentas) 20 konstatuojamoji dalis (bylos aplinkybėms taikoma redakcija) suformuluota taip:

„<…> sukčiavimo atvejais, šiame reglamente turėtų būti nuorodos į galiojančias nuostatas dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos ir kovos su Europos Bendrijų ir Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnų korupcija.“

2 Finansinio reglamento 72 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Institucija gali oficialiai nustatyti sumą, gautiną iš asmenų, išskyrus valstybes, priimdama sprendimą, kuris vykdomas, kaip apibrėžta [EB] 256 straipsnyje.“

3 Pagal Finansinio reglamento 109 straipsnį, esantį skyriuje „Dotacijų skyrimo principai“:

„1. Dotacijos skiriamos vadovaujantis skaidrumo ir vienodo požiūrio principais. Jos negali būti kaupiamosios, skiriamos atgaline data ir privalo sudaryti bendro finansavimo dalį.

2. Dotacijų tikslas ar poveikis negali būti gavėjo pelno gavimas.“

4 Finansinio reglamento 119 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Jei gavėjas nesilaiko savo teisinių ar sutartinių įsipareigojimų, dotacija gali būti sustabdyta ir sumažinta arba nutraukta biudžeto vykdymo taisyklėse numatytais atvejais, pirma gavėjui suteikus galimybę pateikti savo paaiškinimus.“

5 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles (OL L 357, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 145, toliau – Įgyvendinimo taisyklės), 183 straipsnio „Dotacijų sustabdymas ir sumažinimas“, susijusio su Finansinio reglamento 119 straipsniu, 1 dalies a punkte (bylos aplinkybėms taikoma redakcija) numatyta:

„1. Atsakingas leidimus duodantis pareigūnas sustabdo mokėjimus ir, atsižvelgdamas į pasiektą procedūros etapą, arba sumažina dotaciją, arba pareikalauja, kad gavėjas ar gavėjai proporcingai grąžintų dotaciją:

a) kai sutartinė veikla ar darbo programa yra visiškai neįvykdyta, arba visa veikla ar darbo programa įvykdyta netinkamai arba ne laiku;

<...>“

6 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 1 t., p. 340) I dalyje „Bendrieji principai“ nustatyta:

„1 straipsnis

1. Siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus, šiuo reglamentu nustatomos bendrosios taisyklės, reglamentuojančios vienodus patikrinimus ir administracines priemones bei nuobaudas už Bendrijos teisės aktų pažeidimus.

2. „Pažeidimas“ – tai bet kuris Bendrijos teisės aktų nuostatų pažeidimas, kilęs dėl ekonominės veiklos vykdytojo veiksmų ar neveikimo, dėl kurio Bendrijų bendrajam biudžetui ar jų valdomiems biudžetams padaroma žala sumažinant ar iš viso prarandant pajamas, gaunamas iš tiesiogiai Bendrijų vardu surinktų nuosavų lėšų, arba darant nepagrįstas išlaidas.

2 straipsnis

1. Administraciniai patikrinimai, priemonės ir nuobaudos pradedamos taikyti tais atvejais, kai tai yra būtina užtikrinant, kad būtų tinkamai taikomi Bendrijos teisės aktai. Jos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, kad galėtų tinkamai apsaugoti Bendrijų finansinius interesus.

2. Administracinių nuobaudų skirti negalima, jeigu jos nėra numatytos Bendrijos teisės akte, priimtame iki tol, kol buvo padarytas pažeidimas. Jeigu Bendrijos taisyklių nuostatos, pagal kurias skiriamos administracinės nuobaudos, buvo vėliau pakeistos, atgaline data taikomos mažiau griežtos nuostatos.

3. Kad minėtos taisyklės būtų taikomos teisingai, Bendrijos teisės aktuose nustatomas administracinių priemonių ir nuobaudų pobūdis ir taikymo sritis atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį ir sunkumą, suteiktą ar gautą naudą bei atsakomybės laipsnį.

4. Bendrijos patikrinimai, priemonės ir nuobaudos reglamentuojamos valstybių narių įstatymais, laikantis atitinkamų Bendrijos teisės aktų.

3 straipsnis

1. Patraukimo atsakomybėn senaties terminas – ketveri metai nuo tada, kai buvo padarytas 1 straipsnio 1 dalyje nurodytas pažeidimas. Atskirų sektorių taisyklėse gali būti nustatytas trumpesnis senaties terminas, tačiau ne trumpesnis kaip treji metai.

Jeigu pažeidimai daromi nuolat ir pakartotinai, senaties terminas skaičiuojamas nuo tos dienos, kai pažeidimas buvo baigtas. Vykdant daugiametes programas, senaties terminas nesibaigia tol, kol visiškai nebaigiama programa.

Senaties eiga nutrūksta, jeigu kompetentinga institucija imasi bet kokio su pažeidimo tyrimu ar teisminiu nagrinėjimu susijusio veiksmo, apie kurį pranešama atitinkamam asmeniui. Senaties eiga atsinaujina po kiekvieno ją nutraukusio veiksmo.

Tačiau senaties terminas įsigalioja ne vėliau kaip tą dieną, kai pasibaigia laikotarpis lygus dvigubam senaties terminui, per kurį kompetentinga institucija nepaskyrė nuobaudos, išskyrus tuos atvejus, kai administracinė procedūra laikinai sustabdoma pagal 6 straipsnio 1 dalį.

2. Administracinę nuobaudą skiriantis sprendimas įvykdomas per trejus metus nuo tos dienos, kai sprendimas tampa galutinis.

Nutrūkimo ir laikino sustabdymo atvejus reglamentuoja atitinkamų nacionalinės teisės aktų nuostatos.

3. Valstybės narės išlaiko teisę taikyti ilgesnį laikotarpį nei atitinkamai numatyta šio straipsnio 1 ir 2 dalyse.“

7 Reglamento Nr. 2988/95 II dalyje „Administracinės priemonės ir nuobaudos“ numatyta:

„4 straipsnis

1. Įvykdžius bet kokį pažeidimą, neteisingai [nepagrįstai] įgyta nauda paprastai panaikinama:

— įpareigojant sumokėti nustatytas sumas arba grąžinti neteisėtai [nepagrįstai] įgytas sumas,

— <…>

2. Taikant 1 dalyje nurodytas priemones apsiribojama įgytos naudos panaikinimu ir, jei taip yra numatyta, palūkanomis, kurias galima nustatyti pagal vienodą palūkanų normą.

3. Jeigu nustatoma, kad veiksmais buvo siekiama gauti naudos, kuri neatitinka konkrečiu atveju taikomų Bendrijos teisės tikslų, dirbtinai sukuriant sąlygas, būtinas tokiai naudai gauti, toji nauda, atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, panaikinama arba sutrukdoma ją gauti.

4. Šiame straipsnyje numatytos priemonės nelaikomos nuobaudomis.

5 straipsnis

1. Padarius tyčinius pažeidimus arba pažeidimus dėl aplaidumo, gali būti skiriamos šios administracinės nuobaudos:

<...>

c) visiškai ar dalinai [iš dalis] panaikinant Bendrijos taisyklėmis suteiktą naudą, net jeigu ekonominės veiklos vykdytojas neteisėtai [nepagrįstai] pasinaudojo tik dalimi šios naudos;

d) nesuteikiant arba panaikinant naudą tam tikram laikotarpiui po pažeidimo;

<...>

6 straipsnis

1. Nepažeidžiant Bendrijos administracinių priemonių ir nuobaudų, patvirtintų remiantis šio reglamento įsigaliojimo metu galiojusiomis sektorių taisyklėmis, kompetentingos institucijos sprendimu galima laikinai sustabdyti piniginių nuobaudų, tokių kaip administracinių baudų, taikymą, jeigu atitinkamam asmeniui dėl tos pačios veikos yra iškelta baudžiamoji byla. Sustabdžius administracinę bylą, sustoja 3 straipsnyje numatytos senaties eiga.

<…>

7 straipsnis

Bendrijos administracinės priemonės ir nuobaudos gali būti taikomos 1 straipsnyje nurodytiems ekonominės veiklos vykdytojams, o būtent: fiziniams ir juridiniams asmenims bei kitiems pagal nacionalinės teisės aktus veiksniems ir teisniems subjektams, kurie yra padarę pažeidimą arba kurie pagal savo pareigas turi atsakyti už padarytą pažeidimą arba užtikrinti, kad jis nebūtų padarytas.“

8 Protokolo, parengto vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu, pridedamo prie Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL C 313, 1996, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 8 t., p. 86, toliau – Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos protokolas), 2 straipsnio „Pasyvioji korupcija“ 1 dalyje numatyta:

„Šiame Protokole tyčiniai kurio nors pareigūno veiksmai, kai jis savo ar trečiojo asmens naudai tiesiogiai arba per tarpininkus prašo arba priima bet kokį nepagrįstą atlygį, arba kai jam pažadamas toks atlygis už teisėtą ar neteisėtą veikimą arba neveikimą einant pareigas arba vykdant funkcijas, dėl kurio jis neįvykdo savo tarnybinių pareigų, šitaip kenkdamas ar galėdamas pakenkti Europos Bendrijų finansiniams interesams, yra laikomi pasyviąja korupcija."

9 Pagal to paties protokolo 3 straipsnio „Aktyvioji korupcija" 1 dalį:

„Šiame Protokole tyčiniai bet kurio asmens veiksmai, kai jis tiesiogiai ar per tarpininkus žada arba duoda bet kokį nepagrįstą atlygį pareigūnui, skirtą jam pačiam arba bet kuriam trečiajam asmeniui, už jo teisėtą ar neteisėtą veikimą arba neveikimą einant pareigas arba vykdant funkcijas, dėl kurio jis neįvykdo savo tarnybinių pareigų, šitaip kenkdamas ar galėdamas pakenkti Europos Bendrijų finansiniams interesams, yra laikomi aktyviąja korupcija."

Faktinės bylos aplinkybės

Kvietimo teikti paraiškas procedūra ir „Ecodata" projekto vykdymas

10 1992 finansinių metų Europos Bendrijų bendrojo biudžeto galutiniu patvirtinimu Europos Parlamentas nusprendė, kad „ne mažiau kaip 530 000 ekiu suma [turėjo

būti panaudota] kaip parama informacijos apie ekologinio turizmo Europoje projektus tinklui sukurti“ [B2 skyrius, 7100 straipsnis (turizmas)] (OL L 26, p. 1, 659, toliau – 1992 finansinių metų galutinis bendrasis biudžetas).

11 1992 m. vasario 26 d. Europos Bendrijų Komisija *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* paskelbė kvietimą teikti paraiškas dėl paramos turizmo ir aplinkosaugos projektams (OL C 51, p. 15). Ji nurodė, kad ketina skirti iš viso 2 mln. ekiu ir atrinkti maždaug 25 projektus, kuriems galima skirti finansavimą, neviršijantį 60 % visų jų išlaidų.

12 1992 m. balandžio 22 d. *IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH* (toliau – IPK), Vokietijoje įsteigta bendrovė, veikianti turizmo srityje, pateikė paraišką dėl finansinės paramos projektui, kurio tikslas – sukurti ekologinio turizmo Europoje duomenų banką *Ecodata* (toliau – *Ecodata* projektas). Administruoti šį projektą turėjo IPK. Tačiau darbams atlikti IPK turėjo pasitelkti tris partnerius: Prancūzijos įmonę *Innovence*, Italijos įmonę *Tourconsult* ir Graikijos įmonę *01-Pliroforiki*. Paraiškoje nepatikslinta, kaip šios įmonės ketino pasiskirstyti užduotis, tik nurodyta, kad jos visos yra „konsultantės, kurios specializuojasi turizmo srityje bei informacijos ir turizmo projektų srityje“.

13 1992 m. rugpjūčio 4 d. raštu (toliau – sprendimas suteikti paramą) Komisija, Įmonių politikos, komercijos, turizmo ir socialinės ekonomikos generalinio direktorato (XXIII GD) A direktorato „Įmonės skatinimas ir jos aplinkos gerinimas“ 3 skyriaus „Turizmas“ vadovo G. Tzoanos pasiūlymu, suteikė IPK 530 000 ekiu finansinę paramą *Ecodata* projektui (toliau – ginčijama finansinė parama). Komisija paprašė IPK pasirašyti ir jai grąžinti prie sprendimo suteikti paramą pridėtą „dalinio finansavimo gavėjo deklaraciją“, kurioje pateiktos minėtos paramos gavimo sąlygos. Šioje deklaracijoje

nurodyta, kad 60 % paramos sumos bus pervesta po to, kai Komisija gaus IPK tinkamai pasirašytą gavėjo deklaraciją, o likusi paramos dalis bus išmokėta po to, kai Komisija gaus ir patvirtins projekto įvykdymo ataskaitas. Deklaracijos 7 punkte nurodyta, kad gavėjas sutinka atsisakyti galimo likusios paramos dalies pervedimo, jei nesilaiko 4 ir 5 punktuose nustatytų terminų pateikti projekto vykdymo ir finansinės paramos panaudojimo ataskaitas. Šios deklaracijos 8 punktu gavėjas sutinka, Komisijai pareikalavus, grąžinti pervestą finansinės paramos sumą, kurios panaudojimo negali pagrįsti išlaidomis. IPK pasirašė deklaraciją 1992 m. rugsėjo 23 d., o 1992 m. rugsėjo 29 d. Komisijos GD XXIII ši deklaracija buvo užregistruota.

14 1992 m. lapkričio 24 d. G. Tzoanos pakvietė IPK ir *01-Pliroforiki* į susitikimą, kuris įvyko nedalyvaujant kitiems dviem projekto partneriams. Šiame susitikime G. Tzoanos pasiūlė pavesti pagrindinę darbo dalį ir suteikti didžiąją dalį lėšų *01-Pliroforiki*. IPK su tuo nesutiko.

15 1993 m. sausio mėn. buvo pervesta pirma paramos dalis, t. y. 318 000 ekiu (60 % visos 530 000 ekiu dotacijos).

16 1993 m. vasario pabaigoje *Ecodata* projekto byla iš G. Tzoanos buvo paimta. Vėliau šio pareigūno atžvilgiu pradėta drausminė procedūra ir vidinis jo administruotų bylų tyrimas. Drausminė procedūra užbaigta atleidžiant G. Tzoanos iš pareigų nuo 1995 m. rugpjūčio 1 d. Tačiau atlikus vidinį administracinės procedūros, per kurią priimtas sprendimas suteikti paramą, tyrimą nenustatytas joks pažeidimas.

17 Gavusi neigiamą *Ecodata* projekto vykdymo įvertinimo ataskaitą, 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu (toliau – 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimas atsisakyti išmokėti paramos dalį arba ginčijamas sprendimas) Komisija atsisakė išmokėti antrą finansinės paramos dalį (212 000 ekiu) ir nurodė, kad ketina svarstyti galimą sprendimą pareikalauti grąžinti pirmą minėtos paramos dalį.

Ginčijamas procesas dėl 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimo atsisakyti išmokėti paramos dalį

18 IPK pareiškė ieškinį, prašydama panaikinti 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimą atsisakyti išmokėti paramos dalį, dėl kurio pradėtas pirmasis ginčijamas procesas Bendrijos teismuose (toliau – pirmasis ginčijamas procesas).

19 1997 m. spalio 15 d. Sprendimu *IPK prieš Komisiją* (T-331/94, Rink. p. II-1665) Pirmosios instancijos teismas šį ieškinį atmetė.

20 Grįsdamas šį atmetimą Pirmosios instancijos teismas šio sprendimo 47 punkte konstatavo, kad:

„<…> [IPK] nekaltino Komisijos, kad dėl jos vėlavo įgyvendinti [*Ecodata*] projektą. Šiuo atžvilgiu reikia pripažinti, [kad IPK] iki 1993 m. kovo mėn. delsė pradėti derybas su savo partneriais dėl užduočių, skirtų įgyvendinti projektą, pasiskirstymo, nors ji buvo šį projektą administruojanti įmonė. Taigi [IPK] praleido pusę projektui įvykdyti numatyto laiko, negalėdama nuosaikiai pradėti realių darbų. Nors [IPK] pateikė faktinių įrodymų, kad nuo 1992 m. lapkričio mėn. iki 1993 m. vasario mėn. vienas arba keli Komisijos pareigūnai kišosi į projekto administravimą, ir toks jų elgesys kėlė nerimą,

ji niekaip neįrodė, kad dėl to ji neturėjo jokios galimybės pradėti veiksmingai bendradarbiauti su savo partneriais anksčiau nei 1993 m. kovo mėn.“

21 Išnagrinėjęs IPK apeliacinį skundą Teisingumo Teismas panaikino Pirmosios instancijos teismo sprendimą ir grąžino jam bylą nagrinėti iš naujo (1999 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IPK prieš Komisiją*, C-433/97 P, Rink. p. 6795).

22 Grįsdamas savo sprendimą Teisingumo Teismas nurodė:

„15 <…> reikia konstatuoti, kad, kaip tai matyti iš skundžiamo sprendimo 47 punkto, [IPK] pateikė faktinių įrodymų, kad Komisijos pareigūnai kišosi į projekto administravimą, kišimosi atvejai patikslinti skundžiamo sprendimo 9 ir 10 punktuose, šis kišimasis galėjo turėti įtakos sklandžiam projekto vykdymui.

16 Tokiomis aplinkybėmis Komisija turėjo įrodyti, kad nepaisant nagrinėjamų neteisėtų veiksmų [IPK] toliau galėjo patenkinamai administruoti projektą.

17 Vadinasi, Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą, reikalaudamas [iš IPK] įrodyti, kad dėl Komisijos pareigūnų neteisėtų veiksmų ji neturėjo jokios galimybės pradėti veiksmingai bendradarbiauti su projekto partneriais.“

23 Išnagrinėjęs bylą iš naujo Pirmosios instancijos teismas patenkino ieškinį 2001 m. kovo 6 d. Sprendimu *IPK-München prieš Komisiją* (T-331/94, Rink. p. II-779).

24 Šio sprendimo dalyje „Ginčo dalykas“ Pirmosios instancijos teismas konstatavo:

„34 Šiuo ieškiniu Pirmosios instancijos teismo prašoma nuspręsti, ar Komisijos sprendimas atsisakyti išmokėti [antrą] ieškovei skirtos [finansinės paramos] *Ecodata* projektui įvykdyti dalį yra teisėtas. Šio atsisakymo išmokėti paramos dalį motyvai pateikti [ginčijamame] sprendime ir šiame sprendime nurodytame 1993 m. lapkričio 30 d. rašte.

35 Vis dėlto, reikia pažymėti, kad 1993 m. lapkričio 30 d. raštą sudaro dvi dalys. Pirmoje dalyje, t. y. rašto 1–5 punktuose kalbama apie Komisijos atsisakymą pervesti [antrą] [finansinės paramos] dalį ir nurodomi [ginčijamo] sprendimo motyvai. Antra dalis, t. y. rašto 6–12 punktai skirti galimam jau pervestų 60 % [finansinės paramos] išieškojimui. Tačiau iki šiol Komisija dar nepriėmė sprendimo dėl tokio reikalavimo grąžinti gautą sumą.

36 Taigi, kaip Komisija pripažino per posėdį, 1993 m. lapkričio 30 d. rašto 6–12 punktuose nėra [ginčijamo] sprendimo motyvų. Šie punktai pateikiami tik kalbant apie galimą būsimą Komisijos sprendimą reikalauti grąžinti jau pervestą [finansinės paramos] dalį. Todėl ieškinio argumentus, kuriuos ieškovė pateikė dėl 1993 m. lapkričio 30 d. rašto 6–12 punktų, reikia pripažinti nepriimtinus.“

25 Dėl esmės Pirmosios instancijos teismas nusprendė:

„85 Šiomis aplinkybėmis, Komisijai nepateikus kitų argumentų, reikia pripažinti, jog [Komisija] neįrodė, kad nepaisant jos kišimosi, būtent bandymo į projektą <…> įtraukti *Studienkreis*, [IPK] galėjo toliau patenkinamai administruoti [*Ecodata*] projektą.

86 Todėl, atsižvelgiant į aplinkybę, kad bent nuo 1992 m. vasaros iki 1993 m. kovo 15 d. Komisija primygtinai reikalavo, kad [IPK] įtrauktų *Studienkreis* į projektą <…>, nors [IPK] paraiškoje ir sprendime suteikti paramą <…> šios bendrovės dalyvavimas vykdant [*Ecodata*] projektą nebuvo numatytas, o tai neišvengiamai prisidėjo prie delsimo vykdyti projektą, ir tai, kad Komisija neįrodė, jog nepaisant jos kišimosi [IPK] galėjo toliau patenkinamai administruoti projektą, reikia padaryti išvadą, kad Komisija pažeidė sąžiningumo principą, atsisakydama pervesti [antrą] [finansinės paramos] dalį dėl to, kad 1993 m. spalio 31 d. projektas dar nebuvo įvykdytas."

26 Toliau Pirmosios instancijos teismas nagrinėjo Komisijos atsikirtime į ieškinį pateiktą ir vėlesniuose raštuose patikslintą argumentą, susijusį su išankstiniu susitarimu tarp G. Tzoanos, *01-Pliroforiki* ir IPK, ir konstatavo:

„88 Vis dėlto, kadangi, kiek tai susiję su šiuo paskutiniu kišimosi atveju, Komisija atkreipia dėmesį į neteisėtą išankstinį susitarimą tarp G. Tzoanos, *01-Pliroforiki* ir [IPK] <…>, reikia taip pat pateikti savo poziciją dėl principo *fraus omnia corrumpit*, kuriuo remiantis, anot Komisijos, reikia šį ieškinį atmesti, taikymo.

89 Komisija šiuo klausimu paaiškina <…>, kad sprendimą [suteikti paramą] lėmė neteisėtas išankstinis susitarimas tarp G. Tzoanos, *01-Pliroforiki* ir [IPK]. Grįsdama savo argumentus, Komisija remiasi apklausos protokolais, sudarytais Belgijos teisėsaugos organams vykdant tyrimą G. Tzoanos atžvilgiu <…>. Ji pabrėžia, kad R. D. Freitag, [IPK] direktorius ir savininkas, pareiškė, jog G. Tzoanos prašė, kad jis paskirtų jį ETIC [*European Travel Intelligence Center*], vienos iš savo įmonių, dalininku, leisdamas suprasti, kad [IPK] ateityje galės lengviau laimėti sutartis su Komisija <…>. Be to, G. Tzoanos nurodė R. D. Freitag, kad projektas, apie kurį pastarasis užsiminė per 1992 m. gegužės mėn. Lisabonoje vykusią GD XXIII konferenciją, „galėtų laimėti“, jei jam bus pervesta 30 000 ekiu komisiniai <…>. Grįsdama savo argumentus, Komisija taip pat pažymi, kad nuo 1992 m. birželio *Lex Group* yra ETIC atstovė Graikijoje (ETIC brošiūra Nr. 1/92). G. Tzoanos buvo *Lex Group* steigėjas, o už kontaktus su klientais atsakingo asmens pareigos šioje bendrovėje patikėtos Sapountzaki, kuri tuo metu buvo jo sužadėtinė, o vėliau tapo žmona. *01-Pliroforiki* perėmė *Lex Group* kaip ETIC atstovę Graikijoje. Be to, Komisija nurodo F. Franck, ETIC darbuotojo, pareiškimus, iš kurių galima aiškiai nustatyti, kad G. Tzoanos, *01-Pliroforiki* ir [IPK] derino veiksmus <…>. Svarbu, kad *Innovence*, vienintelė [IPK] projekto partnerė, kuri nebuvo susijusi nei su G. Tzoanos, nei su R. D. Freitag, nebuvo pakviesta į 1992 m. lapkričio 24 d. susitikimą <…>, kuris įvyko ETIC patalpose. Komisija dar nurodo, kad G. Tzoanos turėjo privatų R. D. Freitag telefono numerį. Per 1993 m. kovo 10 d. telefoninį pokalbį su H. von Moltke R. D. Freitag siekė pridengti G. Tzoanos ir taip tapo jo bendrakalčiu. Per posėdį Komisija dar kartą nurodė 2000 m. rugsėjo 24 d. *Tribunal de grande instance Paris* (dvyliktoji kolegija) sprendimą, kuriuo G. Tzoanos buvo nuteistas už korupciją, paskiriant jam ketverių metų laisvės atėmimo bausmę.

90 Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad nei [ginčijamame] sprendime, nei 1993 m. lapkričio 30 d. rašte, kuris nurodytas [ginčijamame] sprendime, neminima, kad G. Tzoanos, *01-Pliroforiki* ir [IPK] derino veiksmus, ir tai buvo kliūtis pastarajai pervesti [antrą] [finansinės paramos] dalį. [Ginčijamame] sprendime ir 1993 m. lapkričio 30 d. rašte, be kita ko, nebuvo jokios užuominos apie tai,

kad Komisija manė, jog [finansinė parama] [IPK] buvo skirta neteisėtai. Šiomis aplinkybėmis Komisijos pateikto paaiškinimo, kad susijusios šalys tariamai sudarė neteisėtą išankstinį susitarimą, negalima laikyti [ginčijamo] sprendimo motyvų paaiškinimu vykstant procesui <...>.

91 Atsižvelgiant į tai, kad pagal [EB 230] Pirmosios instancijos teismas turi kontroliuoti [ginčijamo] sprendimo teisėtumą, remdamasis tik šiame akte nurodytais motyvais, Komisijos argumentams, susijusiems su principu *fraus omnia corrumpit*, negalima pritarti.

92 Reikia pridurti, kad jei Komisija, po to, kai priėmė [ginčijamą sprendimą], būtų įvertinusi, kad šio sprendimo 89 punkte minėtų įkalčių užtenka padaryti išvadą, kad egzistavo neteisėtas išankstinis susitarimas tarp G. Tzoanos, *01-Pliroforiki* ir [IPK], dėl kurio dotacijos *Ecodata* projektui suteikimo procedūra neatitiko reikalavimų, ji būtų galėjusi vietoj to, kad šiame procese pateikia minėtame sprendime nenurodytą motyvą, šį sprendimą atšaukti ir priimti naują sprendimą, kuriuo ne tik atsisakytų išmokėti [antrą] [finansinės paramos] dalį, bet ir nurodytų grąžinti jau pervestą dalį."

27 Komisija ir IPK dėl šio Pirmosios instancijos teismo sprendimo pateikė apeliacinius skundus. Grįsdama savo apeliacinį skundą Komisija pateikė tokį penktąjį pagrindą: nebuvo nagrinėjamas principas *fraus omnia corrumpit*. Savo ruožtu IPK prašė panaikinti skundžiamą sprendimą tiek, kiek pagal jo 34–36 punktus jis pagrįstas principu, kad 1993 m. lapkričio 30 d. Komisijos rašto 6–12 punktuose nurodyti motyvai nėra 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimo atsisakyti išmokėti paramą dalis.

28 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimu *IPK-München ir Komisija* (C-199/01 P ir C-200/01 P, Rink. p. I-4627) Teisingumo Teismas atmetė IPK apeliacinį skundą kaip nepriimtiną ir Komisijos apeliacinį skundą kaip nepagrįstą.

29 Dėl Komisijos nurodyto penktojo pagrindo Teisingumo Teismas nusprendė taip:

„62 Antruoju ir penktuoju pagrindais, kuriuos reikia nagrinėti kartu ir pirmus, Komisija teigia, kad Pirmosios instancijos teismas neįvertino argumentų, išdėstytų 1999 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IPK prieš Komisiją* (C-433/97 P, Rink. p. 6795) 15 ir 16 punktuose, būtent kiek jie susiję su tariamu neteisėtu išankstiniu susitarimu tarp [G. Tzoanos], <…> *01-Pliroforiki* ir IPK.

63 Komisija tvirtina, kad dėl šio išankstinio susitarimo uždelsta vykdyti projektą bent iki 1993 m. vasario mėn., nes, pirma, projekto partneriai negalėjo susitarti dėl lėšų paskirstymo, kurio partnerio iš Graikijos naudai reikalavo [G. Tzoanos], – dėl to projektas buvo nevykdomas, ir, antra, IPK aiškiai siekė pridengti [G. Tzoanos] neteisėtus veiksmus. Pagal 1999 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IPK prieš Komisiją*, (C-433/97 P, Rink. p. 6795) 15 ir 16 punktus Pirmosios instancijos teismas turėjo patikrinti, ar Komisija įrodė, kad nepaisant nagrinėjamų neteisėtų veiksmų IPK galėjo toliau patenkinamai administruoti projektą. Todėl, anot Komisijos, neįvertinęs su tokiu neteisėtu susitarimu susijusio jos argumento kaip neturinčio reikšmės bylai, Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą.

64 Komisija taip pat nurodo, kad konstatuodamas, jog jis nėra baudžiamasis teismas ir negali nagrinėti tokio išankstinio susitarimo klausimo, Pirmosios instancijos teismas nepaisė principo *dolo agit, qui petit, quod statim redditurus est* ir principo *fraus omnia corrumpit*.

65 Tačiau IPK pabrėžia, kad nebuvo jokio neteisėto išankstinio susitarimo tarp [G. Tzoanos], <…> *01-Pliroforiki* ir jos pačios. Bet kuriuo atveju sprendimo teisėtumą reikia vertinti atsižvelgiant tik į motyvus, dėl kurių jis priimtas, o, kaip nusprendė Pirmosios instancijos teismas, ginčijamame sprendime nėra jokios užuominos apie vadinamąjį neteisėtą išankstinį IPK susitarimą su [G. Tzoanos] ir <…> *01-Pliroforiki*.

66 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką pareiga nurodyti asmeniui nepalankaus sprendimo motyvus siekiama sudaryti sąlygas Teisingumo Teismui kontroliuoti sprendimo teisėtumą ir suteikti suinteresuotajam asmeniui pakankamai informacijos, iš kurios būtų aišku, ar sprendimas yra pagrįstas, o jeigu jis turi trūkumų, ginčyti jo teisėtumą. Todėl apie sprendimo motyvus iš principo suinteresuotajam asmeniui reikia pranešti tuo pat metu kaip ir apie jam nepalankų sprendimą, ir kad motyvų trūkumo problemos negalima išspręsti vien tuo, kad suinteresuotasis asmuo sužino sprendimo motyvus nagrinėjant bylą Teisingumo Teisme <…>.

67 Be to, pagal [EB 230] straipsnį Pirmosios instancijos teismas turi įvertinti ginčijamo sprendimo teisėtumą remdamasis tik tais motyvais, kurie pateikti šiame sprendime.

68 Šiuo atveju ginčijamu sprendimu Komisija dėl 1993 m. lapkričio 30 d. rašte išdėstytų motyvų atsisakė išmokėti IPK likusius 40 % projektui skirtos finansinės paramos, siekiančios 530 000 ekiu. Šiame rašte Komisija pranešė IPK, kad mano, jog iki 1993 m. spalio 31 d. atliktas darbas nepakankamai atitiko tai, kas numatyta paraiškoje, ir to paties rašto 1–6 punktuose išdėstė šio sprendimo priėmimo motyvus.

69 Iš šio sprendimo 15 punkto matyti, kad nei 1993 m. lapkričio 30 d. rašte, nei ginčijamame sprendime neminima, kad būta išankstinio susitarimo tarp [G. Tzoanos], <…> *01-Pliroforiki* ir IPK. Todėl skundžiamo sprendimo 90 punkte Pirmosios instancijos teismas teisingai nelaikė tokio išankstinio susitarimo ginčijamo sprendimo motyvu.

70 Be to, įvertinęs tai, kad 1993 m. lapkričio 30 d. rašte ir ginčijame sprendime visiškai neužsimenama apie tai, kad Komisija manė, jog finansinė parama IPK suteikta neteisėtai, Pirmosios instancijos teismas padarė teisingą išvadą, jog Komisijos paaiškinimo, kad tariamai būta neteisėto išankstinio susitarimo tarp susijusių šalių, negalima laikyti ginčijamo sprendimo motyvų paaiškinimu vykstant procesui ir kad šiuo atveju taikoma šio sprendimo 66 straipsnyje minėta teismo praktika.

71 Todėl šiomis aplinkybėmis Pirmosios instancijos teismas, remdamasis visais šiais motyvais, galėjo skundžiamo sprendimo 91 punkte nepadarydamas teisės klaidos prieiti prie išvados, kad Komisijos argumentams, susijusiems su principu *fraus omnia corrumpit*, negalima pritarti."

Administracinė procedūra, kurioje priimtas ginčijamas sprendimas

30 2004 m. rugsėjo 30 d. raštu Komisija nurodė IPK, remdamasi šio sprendimo 28 punkte minimu sprendimu *IPK-München ir Komisija*, kad atliko išsamų G. Tzoanos veiklos tyrimą, iš kurio paaiškėjo, kad šis pareigūnas paprastai atrinkdavo projektus, kuriuose partnerėmis būdavo jo pasiūlytos Graikijos įmonės ir iš kurių jis gaudavo asmeninės naudos. Komisija iš naujo išnagrinėjo ginčijamos finansinės paramos suteikimo

procedūros teisėtumą ir padarė išvadą, kad sprendimas suteikti paramą buvo neteisėtas, nes jį lėmė išankstinis susitarimas tarp G. Tzoanos ir IPK savininko bei direktoriaus R. D. Freitag. Todėl Komisija numatė „anuliuoti“ sprendimą suteikti paramą.

31 2004 m. lapkričio 26 d. ir gruodžio 23 d. bei 2005 m. vasario 21 d. raštais IPK pateikė savo pastabas dėl 2004 m. rugsėjo 30 d. rašto. 2004 m. gruodžio 23 d. ir 2005 m. vasario 21 d. raštuose IPK taip pat pareikalavo pervesti antrą ginčijamos finansinės paramos dalį. IPK formaliai atsiėmė šį reikalavimą 2005 m. liepos 20 d. raštu.

32 2005 m. gegužės 13 d. rašte [ENTR/01/Audit/RVDZ/ss D(2005) 11382], skirtame IPK ir konkrečiai R. D. Freitag (toliau – ginčijamas sprendimas), Komisija nurodė:

„Šiomis aplinkybėmis [Komisija] iš naujo išnagrinėjo [ginčijamos] finansinės paramos suteikimo procedūrą ir įvertino jos teisėtumą.

Dėl priežasčių, kurios išdėstytos a–k punktuose [žr. šio sprendimo 33 punktą], [Komisija] padarė išvadą, kad [ginčijama] finansinė parama buvo skirta neteisėtai, nes tai padaryta dėl išankstinio susitarimo tarp G. Tzoanos ir [R. D. Freitag].

Dėl šios priežasties Komisija nusprendė anuliuoti ankstesnį sprendimą *Ecodata* projektui skirti 530 000 ekių finansinę paramą <…>.

Remdamasi šiuo sprendimu, Komisija pirmiausia atsisako pervesti antrą [ginčijamos finansinės] paramos dalį, siekiančią 212 000 ekiu, ir atmeta jūsų reikalavimą sumokėti palūkanas.

Antra, Komisija išieškos avansu sumokėtą 318 000 ekiu sumą su palūkanomis.

Šis nurodymas išieškoti šiuo metu rengiamas ir bus nedelsiant jums išsiųstas."

33 Pagal ginčijamą sprendimą išankstinį susitarimą tarp G. Tzoanos ir R. D. Freitag sudarė šie elementai:

„a) Paraiška dėl *Ecodata* projekto pateikta po to, kai *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* 1992 m. vasario 26 d. buvo paskelbtas kvietimas teikti paraiškas dėl paramos turizmo ir aplinkosaugos projektams (OL C 51, p. 16). Šio kvietimo teikti paraiškas D punkte „Atrankos kriterijai" pateikti penki prioritetiniai projektų dalykai. Duomenų banko sukūrimas, dėl kurio parengtas *Ecodata* projektas, nebuvo vienas iš šių penkių dalykų. Todėl, remiantis oficialiu kvietimo teikti paraiškas tekstu, neįmanoma suprasti, kodėl jūs pateikėte paraišką, kurios dalykas – sukurti šį duomenų banką. Atsižvelgiant į jūsų ankstesnius santykius su G. Tzoanos ir įrodymus, kad jūs tarpusavyje bendravote paraiškos pateikimo laikotarpiu (apie tai užsimenama toliau), šią aplinkybę galima paaiškinti tik tuo, kad G. Tzoanos jums pranešė, jog tokiam projektui būtų galima skirti dotaciją, nepaisant kvietimo teikti paraiškas teksto.

b) *Ecodata* projektą G. Tzoanos <...> atrinko neteisėtai. Kad būtų garantuotas skaidrumas, lojali konkurencija, vienodas požiūris ir galimybė gauti Bendrijos finansavimą, paraiškų vertinimą ir atranką, siekiant finansuoti atrinktus projektus, reikia pagrįsti kvietime teikti paraiškas nurodytais kriterijais. Akivaizdu, kad taip nebuvo *Ecodata* projekto atžvilgiu, nes jis neatitinka nė vieno iš kvietime nurodytų penkių dalykų. Iš a ir b punktų matyti aiškūs neteisėtų veiksmų požymiai.

c) *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* paskelbtame kvietime teikti paraiškas nurodyta, kad paramai skirtą sumą, iš viso siekiančią 2 (du) mln. ekiu, ketinama paskirstyti maždaug 25 projektams. Todėl buvo galima tikėtis vidutiniškai 80 000 ekiu finansinės paramos. Tačiau jūs pateikėte paraišką, prašydami 600 000 ekiu Bendrijos įnašo (30 % visos finansavimui turimos sumos). Ši paraiška būtų visiškai nereali, jei G. Tzoanos nebūtų jums iš anksto pranešęs, kad galite tikėtis teigiamo rezultato.

d) 1992 [finansinių] metų [galutiniame bendrajame] biudžete pateikta pastaba dėl turizmo biudžeto, kurioje patikslinta, kad mažiausiai 530 000 ekiu suma turi būti skirta informacijos apie ekologinį turizmą sistemai sukurti. Vis dėlto šis aspektas nenurodytas 1992 m. vasario 26 d. paskelbtame kvietime teikti paraiškas. Jūs neturėjote jokio pagrindo tikėtis, jog nepaisant to, kad kvietime teikti paraiškas nebuvo nuorodos į „duomenų banką arba informacijos sistemą“ arba į biudžeto pastabą, kad reikalinga informacijos sistema, Komisija ketino tuo momentu panaudoti šią biudžeto dalį. Vienintelis galimas paaiškinimas, kad [G. Tzoanos] jums pranešė apie savo ketinimą, taip atrankos procedūrą paversdamas nelojalia ir neteisėta procedūra, kurioje nėra jokios konkurencijos.

e) Komisijai vykdant tyrimą, F. Franck, bendrovės ETIC vadovas, pranešė dviem Komisijos pareigūnams, kad visą [finansinės paramos] paraiškos (*Ecodata* [projekto] paraiškos) tekstą jums atsiuntė G. Tzoanos. Vienintelė jūsų užduotis šiuo etapu buvo <…> perrašyti tekstą ant IPK firminio blanko ir jį išsiųsti Komisijai. Anot [F. Franck], koks nors realus jūsų dalyvavimas vykdant projektą tuo metu nebuvo numatytas; lėšos turėjo būti paskirstytos taip: 10 % jums ir 90 % kitiems projekto partneriams, tarp kurių – *01-Pliroforiki*, G. Tzoanos siūlyta Graikijos bendrovė. Aišku, kad toks elgesys rengiant paraišką iškreipia atrankos procedūrą ir laikytinas korumpuoto pareigūno ir aiškiai tam pritariančių trečiųjų asmenų suderintais veiksmais.

f) F. Franck pareiškimus iš dalies patvirtino vienas iš jūsų konkurentų. Anot jo, jūs pareiškėte, kad prieš pateikdamas paraišką tarėtės su G. Tzoanos ir kad [jis] jums pranešė, jog gausite finansinę paramą, jei priimsite tris jo nurodytus projekto partnerius. Tai buvo visiškai nepriimtinas Bendrijų pareigūno pasiūlymas, apie kurį turėjo būti nedelsiant pranešta atsakingoms valdžios institucijoms. Toliau derėdamiesi su šiuo pareigūnu jūs pademonstravote, kad norite pritarti neteisėtiems veiksmams, kuriais kenkiama Komisijai, nepaisydamas savo ilgalaikių sutartinių ryšių su šia institucija.

g) Vykdydamas *E*[*codata*] projektą turėjote daug galimybių pranešti, kad G. Tzoanos iškreipė atrankos procedūrą ir kad jis bandė neteisėtai paveikti lėšų paskirstymą. Tačiau bendraudamas su GD XXIII <…> pareigūnais jūs niekada neišsakėte savo nerimo ir, atvirkščiai, gynėte ir užtarėte G. Tzoanos. Tačiau, kai 1995 m. vasario mėn. jus apklausė Belgijos policija, paaiškinote, kad tiek nuo 1989 m. iki 1990 m., tiek 1990 m. G. Tzoanos pateikė pasiūlymų dėl *Ecodata* [projekto], iš kurių buvo

galima suprasti jo intencijas, susijusias su korupcija. Nors per policijos apklausą neigėte, kad priėmėte šiuos pasiūlymus, aplinkybė, kad šių korupcijos bandymų laikotarpiu apie juos nepranešėte nei valdžios institucijoms, nei GD XXIII pareigūnams, bet toliau bendradarbiavote su G. Tzoanos, yra rimtas jūsų neteisėto elgesio įrodymas.

h) 1993 m. kovo mėn. GD XXIII generaliniam direktoriui jūsų paklausus, ar bendravote su G. Tzoanos rengdamas paraišką, jūs neigėte, kad G. Tzoanos darė įtaką šiam projektui prieš pateikiant paraišką, ir nurodėte, kad <…> *01-Pliroforiki* įtraukta į projektą, G. Tzoanos ją rekomendavus per pasitarimą su juo, vykusį dar rengiant jūsų projektą. Turint galvoje, kad jūs pripažinote, jog G. Tzoanos anksčiau teikė su korupcija susijusius pasiūlymus, tai, kad įtraukėte į projektą jo rekomenduotą įmonę prieš pateikdamas savo paraišką, kurią, sprendžiant, ar suteikti [ginčijamą finansinę paramą], įvertinti ir patvirtinti turėjo pats G. Tzoanos, yra dar vienas įrodymas, kad paramos skyrimo procedūra buvo neteisėta ir iškreipta.

i) Belgijos policijos sudarytame G. Tzoanos apklausos protokole nurodyta, kad iš G. Tzoanos darbo kalendoriaus matyti, jog susitikimai tarp jūsų ir G. Tzoanos bei tarp pastarojo ir vieno iš jūsų darbuotojų vyko *Ecodata* projekto paraiškos rengimo laikotarpiu. Šis pastebėjimas sutampa su e ir f punktuose pateikta informacija. Todėl 1993 m. kovo 31 d. [GD XXIII] generaliniam direktoriui jo prašymu nusiųstame telefakse, kuriame nurodėte, jog visiškai nebendravote su G. Tzoanos paraiškos rengimo laikotarpiu, pateikta melaginga informacija.

j) 1992 m. lapkričio mėn. ETIC, t. y. vienos iš jūsų bendrovių, patalpose Briuselyje įvykęs G. Tzoanos ir *Ecodata* [projekto partnerių] susitikimas dėl lėšų paskirstymo projekto partneriams yra šių suderintų veiksmų pavyzdys. *Innovence*, vienintelė grupės bendrovė, kuri nebuvo susijusi nei su jumis, nei su G. Tzoanos, į šį svarbų susitikimą nebuvo pakviesta. *Tourconsult*, partnerei iš Italijos, atstovavote jūs kaip šios bendrovės akcininkas.

k) Aplinkybė, kad G. Tzoanos sužadėtinė (kuri tapo žmona) dirbo *Lex Group* (kurią įsteigė G. Tzoanos) priklausančios ETIC (kurią įsteigė IPK) atstove Graikijoje, patvirtina, jog jūsų paties ir G. Tzoanos ryšiai yra seni ir gana glaudūs."

Sprendimas išieškoti pirmą finansinės paramos dalį

34 IPK užginčijus skolos raštą ir priminimą, kuriuos Komisija jai išsiuntė atitinkamai 2005 m. birželio 13 d. ir rugpjūčio 31 d., Komisija priėmė 2006 m. gruodžio 4 d. sprendimą C (2006) 6452 (toliau – sprendimas išieškoti).

35 Šio sprendimo 1 straipsnyje Komisija nurodo, kad 2006 m. spalio 31 d. IPK jai buvo skolinga pagrindinę 318 000 EUR sumą su palūkanomis nuo 2005 m. liepos 25 d. Sprendimo išieškoti 3 straipsnyje Komisija nurodė IPK, kad pagal EB 256 straipsnį bus pradėta priverstinio vykdymo procedūra, jei skola nebus sumokėta per keturiolika dienų nuo pranešimo apie sprendimą išieškoti. Šio sprendimo 4 straipsnyje

nurodyta, kad šis sprendimas yra vykdytinas privaloma tvarka, kaip tai numatyta EB 256 straipsnio pirmoje pastraipoje.

36 2007 m. gegužės 15 d. IPK, nepripažinusi pareigos sumokėti, grąžino Komisijai sprendimu išieškoti reikalaujamą sumą.

Baudžiamasis G. Tzoanos persekiojimas nacionaliniu lygmeniu

37 Belgijoje įvykdžius G. Tzoanos baudžiamąjį persekiojimą dėl jo neteisėtų veiksmų *Ecodata* projekto atžvilgiu, *Cour d'appel de Bruxelles* 2008 m. gegužės 6 d. priėmė sprendimą dėl nepriimtinumo, nes baigėsi senaties terminas.

38 Prancūzijoje įvykdžius G. Tzoanos baudžiamąjį persekiojimą, kuris nebuvo susijęs su jo neteisėtais veiksmais *Ecodata* projekto atžvilgiu, 2000 m. rugsėjo 22 d. sprendimu (byla Nr. 9508001053), priimtu kaltinamajam nedalyvaujant, *Tribunal de grande instance de Paris* pripažino jį kaltą ir už sukčiavimą paskyrė ketverių metų laisvės atėmimo bausmę bei piniginę baudą. Šį nuosprendį patvirtino C*our d'appel de Paris* 2005 m. lapkričio 3 d. sprendimu (byla Nr. 04/06084). G. Tzoanos kasacinį skundą dėl pastarojo sprendimo *Cour de cassation* atmetė 2006 m. gruodžio 20 d. sprendimu.

Procesas ir šalių reikalavimai

39 2005 m. liepos 29 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu IPK pareiškė šį ieškinį.

40 Dokumentu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai 2006 m. gruodžio 21 d., IPK pateikė prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kuriomis būtų sustabdytas priverstinis sprendimo išieškoti vykdymas, kol Pirmosios instancijos teismas šioje byloje priims vykdytiną sprendimą. Šis prašymas užregistruotas numeriu T-297/05 R.

41 2007 m. vasario 16 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje pateiktu pareiškimu IPK pareiškė ieškinį dėl sprendimo išieškoti panaikinimo, užregistruotą numeriu T-41/07.

42 2007 m. gegužės 2 d. Nutartimi *IPK International – World Tourism Marketing Consultants prieš Komisiją* (T-297/05 R, neskelbiama Rinkinyje) Pirmosios instancijos teismo pirmininkas išaiškino, kad šio sprendimo 40 punkte minimu prašymu taikyti laikinąsias apsaugos priemones siekiama, kad būtų sustabdytas ginčijamo sprendimo vykdymas (minėtos nutarties 18 punktas), ir atmetė šį prašymą, nes nebuvo skubos.

43 2009 m. lapkričio 20 d. Nutartimi *IPK International – World Tourism Marketing Consultants prieš Komisiją* (T-41/07, neskelbiama Rinkinyje, 15 punktas) Pirmosios instancijos teismas, remdamasis savo procedūros reglamento 113 straipsniu, nusprendė, kad byloje T-41/07 nebereikia priimti sprendimo, nes IPK grąžinus Komisijai sprendimu išieškoti reikalautą sumą, ieškinys neteko dalyko.

44 IPK Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

45 Komisija Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš IPK bylinėjimosi išlaidas.

46 Ieškovė prašo, kad Teismas išklausytų kelių asmenų kaip liudytojų. Be to, remdamasi Procedūros reglamento 64 straipsnio 3 dalies d punktu ir 4 dalimi ji prašo, kad Komisija pateiktų kai kuriuos dokumentus. Taip pat ji iš esmės prašo, kad Teismas nurodytų Komisijai pateikti „GD XXIII ir Finansų kontrolės generalinio direktorato dokumentus, susijusius su projektu, ir visus dokumentus, susijusius su tyrimais, atliktais dėl šioje byloje nagrinėjamų priemonių“, ir išnagrinėti dokumentus, susijusius su pirmuoju ginčijamu procesu Pirmosios instancijos teisme (T-331/94), nes šie dokumentai yra „reikšmingi, nagrinėjant šį ieškinį“. Komisija taip pat nurodo kelių asmenų, kuriuos galima iškviesti liudininkais, pavardes ir siūlo Teismui remtis bylos T-331/94 medžiaga.

47 2010 m. balandžio 30 d. raštu, taikydamas Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, Bendrasis Teismas paprašė šalių pateikti tam tikrus dokumentus ir joms pateikė klausimus, į kuriuos paprašė atsakyti raštu. Šalys įvykdė šiuos prašymus per nustatytą terminą.

48 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Bendrasis Teismas (trečioji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

49 2010 m. birželio 9 d. posėdyje buvo išklausytos šalių žodinės pastabos ir atsakymai į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus. Be to, per posėdį, taikydamas Procedūros reglamento 64 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, Bendrasis Teismas paprašė šalių pateikti tam tikrus dokumentus ir raštu pateikti tam tikrus paaiškinimus. Šalys įvykdė šiuos prašymus per nustatytą terminą. Šalims pateikus pastabas dėl pateiktų dokumentų ir paaiškinimų, žodinė proceso dalis užbaigta 2010 m. rugsėjo 2 d.

Dėl teisės

Pirminė pastaba

50 Grįsdama ieškinį ieškovė pateikia keturis pagrindus. Pirmasis pagrindas: nebuvo sąlygų, būtinų, kad būtų galima panaikinti sprendimą suteikti finansinę paramą. Antrasis

ir trečiasis pagrindai: atitinkamai gero administravimo principo pažeidimas ir pareigos motyvuoti pagal EB 253 straipsnį neįvykdymas. Ketvirtasis pagrindas, pateiktas papildomai: „draudimas pakartoti panaikintus sprendimus“.

51 Bendrasis Teismas mano, kad pirmiausia reikia pateikti visus argumentus, susijusius su išankstinio susitarimo įrodymu, kuriuo remiantis suformuluotas pirmasis pagrindas, ir juos įvertinti kartu su šiuo pagrindu.

Išankstinio susitarimo įrodymas ir pirmasis pagrindas

Šalių argumentai

— Išankstinio susitarimo, kuriuo kaltinama IPK, įrodymas

52 IPK nesutinka, kad ginčijamame sprendime nurodytas išankstinis susitarimas iš tiesų egzistavo. Tokiais argumentais, kuriuos Komisija pateikė po to, kai nepavyko pirmasis ginčijamas procesas (žr. šio sprendimo 18–28 punktus), siekiama vieno tikslo – Komisijos viduje atliktus neteisėtus veiksmus priskirti IPK, kuri iš tiesų nuo jų nukentėjo.

53 IPK iš esmės tvirtina, kad apie *Ecodata* projektą sužinojo iš *01-Pliroforiki* per 1992 m. kovo 16 d. pokalbį telefonu, po kurio 1992 m. balandžio 3 d. *01-Pliroforiki* jai atsiuntė projekto metmenis. IPK labai išplėtė šiuose metmenyse pateiktą projekto koncepciją ir 1992 m. balandžio 22 d. pateikė Komisijai pirmą *Ecodata* projekto paraišką, kurioje numatė, kad bendradarbiaus su bendrovėmis *Innovence*, *Tourconsult* ir *01-Pliroforiki*. Per posėdį, atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą, IPK pripažino, kad ji gavo projekto metmenis iš *01-Pliroforiki* tik 1992 m. balandžio 20 d., ir tai buvo įtraukta į posėdžio protokolą.

54 Tik po to, kai buvo priimtas sprendimas suteikti paramą, G. Tzoanos pirmą kartą bandė įkalbėti didžiąją dalį užduočių ir lėšų skirti *01-Pliroforiki* dėl jos svarbos duomenų bankų sektoriuje, tačiau IPK pasipriešinus jam tai nepavyko. Priešingai nei tvirtina Komisija, prieš priimant sprendimą suteikti paramą IPK nesudarė su G. Tzoanos jokio susitarimo dėl minėto projekto ir nebuvo numatyta 10 % finansinės paramos suteikti IPK, o likusius 90 % kitiems *Ecodata* projekto partneriams. Iš tiesų IPK ir G. Tzoanos bendravimas prieš priimant sprendimą suteikti paramą nebuvo niekaip susijęs su šiuo projektu ir šiam procesui yra nereikšmingas. IPK visada buvo lojali Komisijai ir nesėkmingai siekė konfidencialiai pasikalbėti su G. Tzoanos vadovais, kad galėtų pasiskųsti jo neteisėtais veiksmais.

55 Kalbant apie ginčijamo sprendimo devintos pastraipos a punktą, pagal kurį nebuvo specialaus kvietimo teikti paraiškas dėl tokio duomenų banko, koks siūlomas *Ecodata* projektu, sukūrimo, IPK tvirtina, kad kvietime teikti paraiškas nebuvo ribojančių atrankos kriterijų, todėl, laikantis minėtame kvietime teikti paraiškas aiškiai nurodytų apribojimų ir remiantis jo B skyriumi, buvo galima pateikti bet kokį novatorišką projektą, kuriuo skatinama ekologiška turizmo plėtra. Tokiomis aplinkybėmis buvo akivaizdus ryšys tarp 1992 finansinių metų galutinio bendrojo biudžeto fondų ir kvietimo teikti paraiškas. Todėl nenuostabu, kad IPK pateikė *Ecodata* projektą.

56 Kiek tai susiję su ginčijamo sprendimo devintos pastraipos b punktu, kuriame teigiama, kad G. Tzoanos tariamai neteisėtai atrinko *Ecodata* projektą, IPK pažymi, kad tokiam visiškai vidiniam Komisijos veiksmui ji nedarė jokios įtakos, dėl kurios bet kuriuo atveju nebūtų galima daryti išvados, kad egzistavo išankstinis susitarimas. Be to, IPK nesuprato, kodėl sprendimas suteikti paramą buvo neteisėtas – juk paraiška dėl *Ecodata* projekto buvo puikiai suderinta su 1992 finansinių metų galutiniame bendrajame biudžete nurodytu poreikiu turėti informacijos apie ekologinio turizmo projektus Europoje tinklą ir, kaip pripažino pati Komisija, ginčijamą sprendimą suformuluodama kitaip nei tas, apie kurį pranešė 2004 m. rugsėjo 30 d. raštu, atrenkant projektus nebuvo būtina remtis vien tais kriterijais, kurie kvietime teikti paraiškas paskelbti kaip pavyzdžiai.

57 Kalbant apie ginčijamo sprendimo devintos pastraipos c punktą, pagal kurį IPK pareikalavo nerealios 600 000 ekiu finansinės paramos sumos, sudarančios 30 % visos dotacijos, numatytos maždaug 25 projektams, IPK atmeta Komisijos argumentus kaip „prieštaraujančius būtinam ekonominiam požiūriui“. Vadovaujantis tokiu požiūriu, nuo pat pradžių aišku, kad Bendrijos paramos tolygiai po truputį išskirstyti tokiam kiekiui projektų negalima. IPK, įvertinusi *Ecodata* projekto išlaidas 1 mln. ekiu, pateikė paraišką dėl Bendrijos bendro finansavimo dalies (60 %).

58 Dėl ginčijamo sprendimo devintos pastraipos d punkto, pagal kurį IPK paraišką buvo galima paaiškinti vien G. Tzoanos ketinimu, apie kurį pranešta IPK, pritarti *Ecodata* projektui, pastaroji iš esmės nurodo, kad 1992 finansinių metų galutinio bendrojo biudžeto ir kvietimo teikti paraiškas tekstai buvo viešai paskelbti ir su jais buvo galima susipažinti. Kad būtų galima pritarti klaidingam Komisijos teiginiui apie informacijos nutekėjimą, šie tekstai turėjo būti konfidencialūs.

59 IPK nepritaria ginčijamo sprendimo devintos pastraipos e punktui, pagrįstam F. Franck parodymais, kuriuose teigiama, kad visą finansinės paramos paraiškos tekstą parengė G. Tzoanos, o IPK tik perrašė jį ant firminio blanko ir išsiuntė Komisijai, ir kad iš IPK nebuvo tikimasi jokio realaus dalyvavimo: ji turėjo gauti 10 % ginčijamos finansinės paramos sumos, o likę 90 % turėjo būti pervesti būtent *01-Pliroforiki*, kurią įtraukti į projektą pasiūlė G. Tzoanos. Ši prielaida nepagrįsta jokiais įrodymais. Atvirkščiai, pirmiausia *Ecodata* projekto sumanymas kilo *01-Pliroforiki*, t. y. jos vadovui, tada šio projekto metmenys išsiųsti IPK.

60 Be to, prieš priimant sprendimą suteikti paramą visiškai nebuvo svarstoma galimybė IPK gauti 10 % paramos sumos, už tai nieko nedarant. Tik po to, kai šis sprendimas buvo priimtas, G. Tzoanos nesėkmingai bandė kištis į *Ecodata* projekto partnerių santykius. Komisija savo klaidingas prielaidas pagrindė vien nepatikimu F. Franck liudijimu. Tačiau jis niekada nebuvo nei IPK darbuotoju, nei jos atstovu, jis tik administravo konsultacinę įmonę, kuri užsiėmė biuro patalpų nuoma Briuselyje (Belgija) ir su kuria IPK maždaug vienerius metus buvo susijusi biuro patalpų nuomos sutartimi. IPK nutraukė minėtą sutartį dėl F. Franck padarytų didelių pažeidimų, kuriais buvo jai pakenkta. Vėliau F. Franck bandė *IPK International* vardu užregistruoti bendrovę Liuksemburge, tačiau IPK tam pasipriešino. Šiomis aplinkybėmis F. Franck pateikė melagingus kaltinimus IPK atžvilgiu.

61 IPK taip pat nesutinka su ginčijamo sprendimo devintos pastraipos f punktu, pagal kurį prieš priimant sprendimą suteikti paramą G. Tzoanos privertė IPK priimti jo nurodytus tris partnerius. Komisija nenurodė IPK konkurento pavadinimo, kuris pateikė šį klaidingą tvirtinimą. Vis dėlto, IPK mano, kad tai yra *Studienkreis*, kuri dėl savo neišvengiamo nemokumo buvo suinteresuota dalyvauti vykdant *Ecodata* projektą ir kurią Komisija primygtinai siūlė įtraukti (šio sprendimo 23 punkte minėto Sprendimo *IPK-München prieš Komisiją* 75 punktas). Šių aplinkybių užtenka, kad kiltų abejonių dėl šio tvirtinimo patikimumo. Galiausiai, remiantis šiuo tvirtinimu toli gražu negalima nustatyti IPK suderintų veiksmų, atvirkščiai, juo patvirtinamas

Komisijos, tarp kurios ir *Studienkreis* susiklostė neleistinas interesų bendrumas, veiksmų neteisėtumas.

62 Dėl ginčijamo sprendimo devintos pastraipos g punkto, pagal kurį IPK nepranešė Komisijai apie G. Tzoanos sukčiavimą, IPK tvirtina, kad šiais argumentais negalima patvirtinti kaltinimo tariamu išankstiniu susitarimu, nes reikėtų pripažinti, kad visos nurodytos aplinkybės atsirado po to, kai buvo priimtas sprendimas suteikti paramą. Be to, šis kaltinimas neturi pagrindo, nes IPK bandė skųstis Komisijos vadovybei dėl G. Tzoanos neteisėtų veiksmų, nuo kurių jai teko nukentėti. 1992 m. rugpjūčio mėn. ji siekė pasikalbėti su H von Moltke, GD XXIII generaliniu direktoriumi, nedalyvaujant G. Tzoanos. Vis dėlto į 1992 m. rugsėjo 30 d. susitikimą H. von Moltke pakvietė G. Tzoanos ir nurodė IPK, kad paramos skyrimo procedūra buvo teisėta. Dėl Komisijos nurodomų 1989 m., 1990 m. ir 1992 m. įvykių, IPK tvirtina, kad tuo metu neturėjo nei įrodymų, nei įtikinamų įkalčių, dėl kurių būtų galėjusi kreiptis į Komisiją. Be to, šie įvykiai neturėjo nei ryšio su *Ecodata* projektu, nei poveikio sprendimui suteikti paramą.

63 Remdamasi šio sprendimo 53 punkte pateiktais motyvais, IPK taip pat atmeta ginčijamo sprendimo devintos pastraipos h punkte pateiktą tvirtinimą, jog aplinkybė, kad 1993 m. kovo mėn. IPK neigė, jog G. Tzoanos tariamai darė įtaką *Ecodata* projektui, prieš pateikiant paraišką Komisijai, įrodo IPK suderintus veiksmus.

64 Taip pat IPK nepritaria ginčijamo sprendimo devintos pastraipos i punktui, kuriame teigiama, kad ji 1993 m. kovo 31 d. telefakse, skirtame H. von Moltke, nurodžiusi, kad nei R. D. Freitag, nei jo darbuotojas nebendravo su G. Tzoanos *Ecodata* projekto rengimo laikotarpiu, pateikė melagingą informaciją, kuri paneigta Belgijos policijos

parengtu G. Tzoanos apklausos protokolu. Iš tiesų tokio bendravimo nebuvo. IPK pridūrė, kad jei tokio bendravimo ir būta, tai tik tarp G. Tzoanos ir F. Franck, kuris tokiu atveju veikė be IPK leidimo ir be jos žinios.

65 Dėl ginčijamo sprendimo devintos pastraipos j punkto, pagal kurį 1992 m. lapkričio mėn. įvyko G. Tzoanos, *01-Pliroforiki* ir IPK, kuri tuo pačiu atstovavo *Tourconsult*, susitikimas, IPK tvirtina nežinojusi, kad bendrovės *Innovence* ir *Tourconsult* nebuvo pakviestos. Ji taip pat negalėjo numatyti, kad šis susitikimas bus skirtas paskirstyti užduotis tarp dalyvaujančių įmonių. Be to, G. Tzoanos bandymai kištis šiomis aplinkybėmis nėra tariamą išankstinį susitarimą įrodanti prielaida, nes šis susitikimas įvyko po to, kai buvo priimtas sprendimas suteikti paramą. IPK priduria, jog tiesa, kad į *Tourconsult* kapitalą ji įnešė simbolišką 1 000 EUR sumą, kurios jai nepavyko susigrąžinti, tačiau per minėtą susitikimą ji šiai bendrovei, tarpininkaujant R. D. Freitag, kuris nebuvo įgaliotas tai daryti, neatstovavo. Atvirkščiai, *Tourconsult* vadovavo ir atstovavo F., kuris veikė *Tourconsult* vardu vykdant kitus Komisijos įgyvendinamus projektus. Atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą, IPK patikslino, kad ji veltui bandė susigrąžinti savo 1 000 EUR kapitalo įnašą iš F. ir kad galiausiai ji atsisakė dėl to kreiptis į teismą.

66 Galiausiai kiek tai susiję su ginčijamo sprendimo devintos pastraipos k punktu, pagal kurį tai, kad Sapountzaki, G. Tzoanos sužadėtinė ir būsima žmona, dirbo *Lex Group*, kurią įsteigė G. Tzoanos, priklausančios ETIC, kurią įsteigė IPK, atstove Graikijoje, yra aplinkybė, patvirtinanti senus ir gana glaudžius R. D. Freitag ir G. Tzoanos ryšius, IPK tvirtina, kad ji nežinojo apie asmeninius ryšius tarp G. Tzoanos ir jo sužadėtinės, kad ji kaip tariama *Lex Group* savininkė IPK buvo tik kontaktinis asmuo Graikijoje ir kad bet kuriuo atveju dėl šios aplinkybės negalima daryti išvados, kad tarp jos ir Tzoanos poros esama senų ir glaudžių santykių.

67 Be to, kad Komisija savo tvirtinimą grindė remdamasi abejotinais G. Tzoanos, baudžiamąja tvarka persekiojamo Prancūzijoje ir Belgijoje, ir F. Franck, kuris padarė pažeidimų veikdamas IPK vardu, pareiškimais, ji nepakankamai atsižvelgė į tam tikrus kaltinimą naikinančius įrodymus, kuriais paneigiama, kad buvo sudarytas išankstinis susitarimas. Taigi IPK atžvilgiu niekada nebuvo pradėtas joks baudžiamasis tyrimas, ir Prancūzijos bei Belgijos valdžios institucijos padarė išvadą, jog nėra nė mažiausio įtarimo, kad R. D. Freitag yra kaltas dėl pažeidimo. Be to, Komisijos atliktais vidiniais tyrimais nebuvo nustatyta, kad nagrinėjama finansinė parama buvo suteikta neteisėtai.

68 Atvirkščiai, iš pirmojo ginčijamo proceso matyti, kad Komisija darė neleistiną spaudimą IPK (23 punkte minėto Sprendimo *IPK-München prieš Komisiją* 75 ir 85 punktai). Be to, IPK laiku pranešė apie neteisėtus G. Tzoanos veiksmus ir nuo 1992 m. rugpjūčio mėn. siekė konfidencialaus susitikimo su H. von Moltke šiuo klausimu.

69 IPK patikslina, kad Belgijos policija pradėjo tyrimą remdamasi 1994 m. balandžio 27 d. IPK pateiktu pareiškimu dėl H. von Moltke ir 1994 m. gegužės 4 d. interviu, dėl kurio ji susitarė su laikraščiu „The European“. IPK nebūtų pateikusi pareiškimo, jei būtų turėjusi priežasčių bijoti persekiojimo, todėl vienintelis įtikinamas tokio veiksmo paaiškinimas yra tai, kad jokio išankstinio susitarimo tarp jos ir G. Tzoanos nebuvo. Atvirkščiai, IPK priešinosi G. Tzoanos reikalavimams, užtikrindama, kad ji pati vykdys ir administruos didžiąją *Ecodata* projekto dalį, priešingai nei tikėjosi G. Tzoanos, norėjęs sudaryti palankias sąlygas *01-Pliroforiki*. IPK, investavusi nuosavų lėšų į *Ecodata* projektą, kurio bendros išlaidos viršijo 1 mln. EUR, buvo asmeniškai ir tiesiogiai suinteresuota sėkmingai jį įvykdyti. Bet kuriuo atveju, jei nurodomas išankstinis susitarimas egzistuotų, įvykiai būtų neišvengiamai klostęsi kitaip. Konkrečiai kalbant, tokiu atveju IPK būtų laikiusis tariamų susitarimų, kad gautų dalį finansinės paramos, už tai neatlikdama jokios veiklos.

70 Komisija mano, kad šį ginčą reikia nagrinėti vėl atsižvelgiant į korupcijos sistemą, kurią buvęs GD XXIII skyriaus „Turizmas“ vadovas G. Tzoanos įgyvendino devintajame dešimtmetyje ir dešimtojo dešimtmečio pradžioje. Ši sistema iš esmės buvo pagrįsta dotacijomis, kurias Komisija skyrė G. Tzoanos arba jo sužadėtinės Sapountzaki, vėliau tapusios žmona, kontroliuojamoms konsultantų įmonėms proporcingų „honorarų“ pervedimu. Komisija nurodo, kad už šios rūšies nusikaltimus G. Tzoanos buvo galutinai nuteistas Prancūzijoje ir kad jam ir jo žmonai iškelta baudžiamoji byla dar nagrinėjama Belgijoje.

71 G. Tzoanos buvo ieškomas pagal tarptautinį arešto orderį ir buvo manoma, kad jis yra Graikijoje, kuri atsisakė jį išduoti. Galimybė papirkti G. Tzoanos, vadinamą „ponu trisdešimt procentų“, buvo žinoma atitinkamoje aplinkoje, ją žinojo ir IPK direktorius ir savininkas R. D. Freitag. Pagal įvairius Belgijos policijos sudarytus protokolus R. D. Freitag ir G. Tzoanos bendravo nuo 1989 m. G. Tzoanos pasisiūlė R. D. Freitag tapti jo bendrovės *European Travel Monitor* dalininku, kad ši bendrovė galėtų lengviau laimėti Komisijos sudaromas sutartis. Vien 1991-1992 m. R. D. Freitag kontroliuojamų bendrovių iš Komisijos gautų dotacijų suma siekė 949 365 ekiu.

72 Dėl *Ecodata* projekto, Komisija pakartojo, kad G. Tzoanos pranešė R. D. Freitag apie galimybę gauti didelę sumą kaip finansinę paramą informacijos apie ekologinio turizmo projektus sistemai. G. Tzoanos leido suprasti, kad IPK gali gauti tokią finansinę paramą, jei šiam tikslui pateiks paraišką, kurią ji gaus iš anksto parengtą. Vien tam ji būtų gavusi 10 % lėšų. Likusi lėšų dalis būtų paskirstyta kitoms projekte dalyvaujančioms bendrovėms, t. y. suteikta būtent *01-Pliroforiki*, Graikijos įmonei, kuriai kaip bendrovei *Lex Group* daro įtaką ir kuriai neteisėtai sudaro palankias sąlygas G. Tzoanos (1998 m. kovo 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tzoanos prieš Komisiją*, T-74/96, Rink. VT p. I-A-129 ir II-343, 252–255 punktai).

73 Kadangi kiti ūkio subjektai negalėjo žinoti apie šią finansinės paramos galimybę, nes nebuvo aiškaus kvietimo teikti paraiškas, IPK vienintelė pateikė paraišką dėl finansinės paramos duomenų apie ekologinio turizmo projektus bazei sukurti. Vasaros atostogų laikotarpiu G. Tzoanos buvo lengva sudaryti sąlygas, kad parama būtų suteikta IPK, nepaisant akivaizdžios *Studienkreis*, kuri jau bendradarbiavo su Komisija įgyvendinant panašų projektą, nuostabos, kurią sukėlė minėto paramos suteikimo, patvirtinto be kvietimo teikti paraiškas, neišvengiamumas.

74 Prieš priimant patį sprendimą suteikti paramą, bendrovei ETIC, kurią įsteigė IPK, Graikijoje atstovavo bendrovė *Lex Group*, kurios 10 % priklausė G. Tzoanos (šio sprendimo 72 punkte minėto Sprendimo *Tzoanos prieš Komisiją* 58–79 punktai). Atsakinga už klientus buvo Sapountzaki, kuri tuomet buvo G. Tzoanos sužadėtinė, o vėliau tapo jo žmona.

75 Po to, kai buvo priimtas sprendimas suteikti paramą, R. D. Freitag nebesijautė įpareigotas su G. Tzoanos sudarytu susitarimu, todėl pastarasis buvo priverstas daryti IPK spaudimą, kad projektas būtų vykdomas taip, kaip buvo numatyta.

76 1993 m. kovo 26 d. *Ecodata* projektą paėmus iš G. Tzoanos, IPK, *01-Pliroforiki* ir kitos dvi dalyvaujančios bendrovės susitarė dėl finansinės ir techninės projekto dalies pasiskirstymo, tačiau tokiomis aplinkybėmis šio projekto nebebuvo galima įgyvendinti per nustatytus terminus. Todėl Komisija nusprendė 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu atsisakyti išmokėti paramos dalį (žr. šio sprendimo 17 punktą) nepervesti antros finansinės paramos dalies.

77 IPK pasiekus, kad 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimas atsisakyti išmokėti paramos dalį būtų panaikintas pasibaigus pirmajam ginčijamam procesui, Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, remdamasi informacija apie išankstinį susitarimą tarp G. Tzoanos ir R. D. Freitag, gauta po to, kai buvo priimtas minėtas sprendimas atsisakyti išmokėti paramos dalį, ir galimybe, kurią „aiškiai nurodė Bendrijos teismai“ (šio sprendimo 23 punkte minėto Sprendimo *IPK-München prieš Komisiją* 92 punktas; šio sprendimo 28 punkte minėtos generalinio advokato M. Mischo išvados byloje, kurioje priimtas Sprendimas *IPK-München ir Komisija*, Rink. p. I-4630, 101 punktas), reikalauti grąžinti visą finansinę paramą, taikant principą *fraus omnia corrumpit*.

78 Konkrečiau kalbant apie ginčijamo sprendimo devintos pastraipos a punktą, pagal kurį nebuvo specialaus kvietimo teikti paraiškas dėl tokio duomenų banko, koks siūlomas *Ecodata* projektu, sukūrimo, Komisija tvirtina, kad pagal principus, taikomus finansinės paramos teikimo srityje, apie projekto tinkamumą sprendžiama, laikantis kvietimo teikti paraiškas. IPK paraiška neatitiko nė vieno iš kvietime teikti paraiškas išvardytų atrankos kriterijų. Į IPK argumentą, kad 1992 finansinių metų galutiniame bendrajame biudžete numatyta 530 000 ekiu suma, skirta finansuoti informacijos apie ekologinio turizmo Europoje projektus tinklo sukūrimą, kurios ryšys su kvietimu teikti paraiškas buvo „akivaizdus“, Komisija atsako, kad „normaliam“ paraiškos teikėjui buvo neįmanoma suvokti, kad kvietimas teikti paraiškas taip pat susijęs su finansine parama, paminėta vieninteliame sakinyje, esančiame minėto bendrojo biudžeto 659 puslapyje. Komisija priduria, kad kvietimo teikti pasiūlymus B punkte yra konkreti nuoroda į D punkto kriterijus. Vis dėlto IPK paraiškoje dėl finansinės paramos nė nesistengė įrodyti, kad pasiūlytas projektas atitiko atrankos kriterijus, kaip tai numatyta kvietimo teikti paraiškas C2 punkte. Anot Komisijos, tai rodo, jog IPK buvo įsitikinusi, kad gaus prašytą finansinę paramą. Tik G. Tzoanos, asmuo, *de facto* sprendžiantis, ar suteikti paramą, galėjo paskatinti tokį įsitikinimą. Tokiomis aplinkybėmis nenuostabu, kad IPK buvo vienintelis ūkio subjektas, pateikęs paraišką, atitinkančią 1992 finansinių metų galutinio bendrojo biudžeto 659 puslapyje esantį aprašymą, ir kad *Studienkreis*, kuri buvo konkrečiai suinteresuota tokio tipo projektu, to nepadarė.

79 Anot Komisijos, jei ryšys tarp 1992 finansinių metų galutinio bendrojo biudžeto ir kvietimo teikti paraiškas toks akivaizdus, kaip tvirtina IPK, keista, kad *Ecodata* projekto idėja kilo ne jai pačiai, o, kaip ji teigė, *01-Pliroforiki* arba, pagal kitą jos pateiktą versiją, 1992 m. balandžio mėn. – Graikijos verslininkui C. Taip pat keista, kad 1993 m. kovo mėn. R. D. Freitag dar kartą telefonu ir raštu pareiškė H. von Moltke, kad iniciatyva vykdyti *Ecodata* projektą yra tik jo. Šie prieštaringi paaiškinimai pakenkė IPK teiginių patikimumui ir įtikinamumui. 1993 m. spalio 18 d. *01-Pliroforiki* atstovų pareiškimai Komisijos pareigūnams, atliekantiems jos apskaitos auditą, kad pirmą kartą apie *Ecodata* projektą jie išgirdo iš IPK, taip pat neatitiko IPK versijos. Todėl, Komisijos manymu, gali būti, kad G. Tzoanos, už kvietimą teikti paraiškas atsakingas pareigūnas, vaidinantis lemiamą vaidmenį priimant sprendimą suteikti paramą, pats parengė kvietimą teikti paraiškas taip, kad jis tiksliai atitiktų 1992 finansinių metų galutinio bendrojo biudžeto 659 puslapyje esančią finansinės paramos eilutę. Ši situacija buvo labai palanki palaikyti G. Tzoanos įgyvendinamą sukčiavimu pagrįstą sistemą, pagal kurią finansinė parama buvo skiriama už komisinius.

80 Dėl ginčijamo sprendimo devintos pastraipos b punkto, pagal kurį G. Tzoanos atrinko *Ecodata* projektą nesilaikydamas taisyklių, Komisija pažymi, kad nors IPK, žinoma, negalėjo pati priimti sprendimo suteikti paramą, vis dėlto ji galėjo daryti įtaką, sutikdama pagal šio kompetentingo pareigūno primestą išankstinį susitarimą bendradarbiauti su *01-Pliroforiki*. Tik šiuo išankstiniu susitarimu galima paaiškinti tai, kad iš atsiliepiant į kvietimą teikti paraiškas pateiktos 301 paraiškos, iš kurių tik 25 galėjo būti patvirtintos, G. Tzoanos išsirinko IPK paraišką, nors žinojo, kad Komisijos jau finansuotas *Studienkreis* projektas buvo labai panašus į *Ecodata* projektą. Bet kuriuo atveju IPK šiuo atžvilgiu nepateikė jokio kito įtikinamo paaiškinimo.

81 Kiek tai susiję su ginčijamo sprendimo devintos pastraipos c punktu, pagal kurį IPK pareikalavo nerealios 600 000 ekiu finansinės paramos sumos, sudarančios 30 % visos

2 mln. ekiu dotacijos, numatytos iš viso 25 projektams, Komisija nurodo, kad tai yra aiški aplinkybė, kad reikalas buvo sutartas iš anksto. Iš tiesų, tokia paraiška, kuria prašoma trečdalio visos dotacijos sumos, dėl vieno projekto pateikiama ypač retai.

82 Kalbant apie ginčijamo sprendimo devintos pastraipos d punktą, Komisija pažymi, kad vien išankstiniu G. Tzoanos kvietimu, skirtu IPK, galima paaiškinti, jog ji pateikė paraišką dėl finansinės paramos, kurios turinys neatitinka paskelbtų objektyvių atrankos kriterijų ir kuria prašoma suma yra akivaizdžiai neproporcinga viso nagrinėjamos dotacijos programos paketo atžvilgiu. Iš tiesų, kadangi finansinės paramos paraiškos parengimas reikalauja daug laiko ir yra brangus, nė vienas apdairus ūkio subjektas to nedarytų nesitikėdamas sėkmės. IPK nepateikė jokio šiuos faktinius įrodymus paneigiančio įtikinamo argumento, jos bandymai paaiškinti toliau yra abstraktūs, nerealūs ir prieštaringi.

83 Kalbant apie ginčijamo sprendimo devintos pastraipos e punktą, kuriame nurodyti F. Franck parodymai, Komisija atmeta IPK teiginį, kad F. Franck jai nedirbo Briuselyje. Pastarasis ten R. D. Freitag prašymu įsteigė bendrovę *ETIC Headquarters Bruxelles*, kuri turėjo užmegzti ir plėtoti ryšius su Bendrijos institucijomis. Tokiomis aplinkybėmis F. Franck sutiko G. Tzoanos ir sužinojo apie *Ecodata* projektą. Paraiškoje dėl finansinės paramos šiam projektui F. Franck buvo nurodytas tarp IPK ekspertų. Taigi jo parodymai buvo lemiami, nustatant aplinkybes, dėl šios priežasties IPK stengėsi, kad jais būtų netikima.

84 Kalbant apie ginčijamo sprendimo devintos pastraipos f punktą, pagal kurį prieš priimant sprendimą suteikti paramą G. Tzoanos privertė IPK priimti jo nurodytus tris projekto partnerius, Komisija ginčijo IPK tvirtinimą, kad *01-Pliroforiki* ėmėsi iniciatyvos pateikti IPK projekto metmenis. IPK pateiktam aplinkybių apibūdinimui prieštarauja tarpusavyje derantys ir įtikinami F. Franck ir Bausch pareiškimai ir 1993 m.

kovo 31 d telefaksas, kurį R. D. Freitag išsiuntė H. von Moltke, ir pagal kurį būtent IPK sumanė *Ecodata* projektą ir pasirinko savo partnerius.

85 Dėl ginčijamo sprendimo devintos pastraipos g punkto, pagal kurį per visą procedūrą IPK nepranešė Komisijos vadovybei apie G. Tzoanos sukčiavimą, Komisija tvirtina, kad tai yra aiškus G. Tzoanos ir R. D. Freitag išankstinio susitarimo tuo metu, kai buvo priimamas sprendimas suteikti paramą, įrodymas arba vienintelis įtikinamas jo paaiškinimas. Iš tiesų, skųsdamasi G. Tzoanos vadovybei, IPK rizikavo, kad paaiškės, kaip iš tiesų klostėsi aplinkybės, vadinasi, ir netekti ginčijamos finansinės paramos. Dėl tariamo IPK prašymo surengti konfidencialų pokalbį su H. von Moltke, kuriame nedalyvautų G. Tzoanos, Komisija nurodė, kad IPK pakako jam paskambinti.

86 Kalbant apie ginčijamo sprendimo devintos pastraipos h punktą, pagal kurį G. Tzoanos darė įtaką *Ecodata* projektui prieš pateikiant paraišką Komisijai ir rekomendavo *01-Pliroforiki* kaip partnerę, Komisija patikslina, kad 1993 m. kovo mėn. kalbėdamas telefonu su H. von Moltke R. D. Freitag pareiškė, kad projekto rengimo metu 1992 m. balandžio–birželio mėn. jis aptarė su G. Tzoanos valstybes ir įmones, kurias reikėtų įtraukti į minėtą projektą, o tai sudarė sąlygas G. Tzoanos rekomenduoti įtraukti *01-Pliroforiki.* Šis pareiškimas prieštaravo IPK vėl pakartotam tvirtinimui, kad *Ecodata* projekto idėja kilo *01-Pliroforiki.* Be to, pats šis R. D. Freitag pareiškimas savaime patvirtino G. Tzoanos ir IPK bendradarbiavimą derinant veiksmus.

87 Dėl ginčijamo sprendimo devintos pastraipos i punkto, pagal kurį 1993 m. kovo 31 d. telefakse, adresuotame H. von Moltke, nurodžiusi, kad nei R. D. Freitag, nei jos darbuotojai nebendravo su G. Tzoanos *Ecodata* projekto rengimo laikotarpiu, IPK pateikė melagingą informaciją, kuri paneigta Belgijos policijos sudarytu G. Tzoanos

apklausos protokolu, Komisija patikslina, kad ši melaginga informacija, kurios klaidingumas matyti iš kelių bylos dokumentų, yra papildomas išankstinio susitarimo tarp G. Tzoanos ir IPK faktinis įrodymas. Komisija priduria, kad IPK gynyba šiuo atžvilgiu nėra visiškai aiški, nes ji neneigia, kad R. D. Freitag ir (arba) F. Franck prieš pateikiant Komisijai *Ecodata* projektą buvo susitikę su G. Tzoanos.

88 Kalbant apie ginčijamo sprendimo devintos pastraipos j punktą, pagal kurį 1992 m. lapkričio mėn. įvyko G. Tzoanos, *01-Pliroforiki* ir IPK susitikimas, Komisija patikslina, kad IPK nurodytas faktas, jog šis susitikimas įvyko po to, kai buvo priimtas sprendimas suteikti paramą, nekelia abejonių dėl to, kad jis įrodo tariamą išankstinį susitarimą, nes G. Tzoanos bandymas kištis per šį susitikimą pasiskirstant užduotis ir lėšas atitiko tai, dėl ko prieš tai buvo susitarta.

89 Dėl ginčijamo sprendimo devintos pastraipos k punkto, pagal kurį tai, kad Sapountzaki, G. Tzoanos sužadėtinė ir būsima žmona, dirbo ETIC atstove, yra aplinkybė, patvirtinanti senus ir gana glaudžius R. D. Freitag ir G. Tzoanos ryšius, Komisija primena, kad IPK jau ilgą laiką žinojo apie galimybę papirkti G. Tzoanos, o tai verčia abejoti jos tvirtinimu, kad ji kreipėsi į pastarąjį tik kaip į Komisijos skyriaus vadovą, siekdama gauti rekomendaciją.

90 Komisija nesutinka, kad IPK pateikti įrodymai (žr. šio sprendimo 67 punktą) gali kelti abejonių dėl faktinių įrodymų, jog išankstinis susitarimas egzistavo. Tai taikoma ir aplinkybei, kad nevykdomas R. D. Freitag baudžiamasis persekiojimas. Tokia aplinkybė nekliudo Komisijai, turint pakankamai išankstinio susitarimo faktinių įrodymų, imtis veiksmų (šio sprendimo 28 punkte minėto generalinio advokato M. Mischo išvados byloje, kurioje priimtas Sprendimas *IPK-München ir Komisija*, 101 punktas).

91 Tas pats taikoma su G. Tzoanos susijusiems Komisijos vidiniams tyrimams. Komisija nurodo, kad IPK nepatikslino, apie kokius tyrimus ji kalba ir kaip šie tyrimai galėjo ją išteisinti, taip pat tvirtina, kad Belgijoje iškelta baudžiamoji byla prieš G. Tzoanos vis dar nagrinėjama, taigi joje gali paaiškėti naujos informacijos. Taip pat Komisijos vidiniai tyrimai yra tik laikinai sustabdyti. Be to, šio sprendimo 23 punkte minėtą Sprendimą *IPK-München prieš Komisiją* (75 ir 85 punktai), kuriame iš tiesų nėra nieko, kuo būtų galima pagrįsti jos argumentą, IPK cituoja jį iškreipdama.

92 Dėl IPK skundo Komisija pabrėžia, kad šis skundas, kurio teksto IPK nepateikė, pareikštas dėl H. von Moltke, o ne dėl G. Tzoanos. Taip IPK siekė, kad vietoj G. Tzoanos įtariamas būtų H. von Moltke, o vietoj *01-Pliroforiki – Studienkreis*. Todėl IPK skundas kaip tik yra papildomas išankstinio susitarimo įrodymas.

93 Dėl IPK pasipriešinimo G. Tzoanos darytam spaudimui, Komisija nurodo, kad iš tokio pasipriešinimo, pademonstruoto tik po to, kai buvo priimtas sprendimas suteikti ginčijamą finansinę paramą, negalima daryti išvados, kad prieš priimant minėtą sprendimą nebuvo išankstinio susitarimo.

94 Galiausiai dėl IPK nuosavo kapitalo panaudojimo, siekiant įgyvendinti *Ecodata* projektą, Komisija pažymi, kad tai buvo būtina sąlyga bendram Komisijos finansavimui gauti.

— Pirmasis pagrindas: nebuvo sąlygų, kurios būtinos, kad būtų galima anuliuoti sprendimą skirti finansinę paramą

95 Pirmiausia IPK tvirtina, kad šiuo atveju nėra Reglamentu Nr. 2988/95 reglamentuojamų būtinų sąlygų atgaline data atšaukti sprendimą skirti Bendrijos lėšų. Ginčijamu sprendimu pažeistas Reglamentas Nr. 2988/95, nes sprendimas suteikti paramą nebuvo paremtas pažeidimu, kaip jis apibrėžtas šiame reglamente. Papildomai IPK tvirtina, kad bet kuriuo atveju pasibaigė šio reglamento 3 straipsnyje numatytas senaties terminas, todėl Komisija neturėjo teisės priimti ginčijamą sprendimą.

96 Anot IPK, kaip tai matyti iš Reglamento Nr. 2988/95 3 ir 4 konstatuojamųjų dalių, šis reglamentas taikomas visoms Bendrijos politikos sritims, taigi ir Bendrijų organų atliekamam Bendrijos lėšų išieškojimui. Iš šio reglamento sistemos ir tikslo matyti, kad jį galima taikyti ir Komisijos priemonėms, kai iškyla Bendrijos finansinių interesų klausimas, nesvarbu, ar kalbama apie centralizuotą, ar decentralizuotą Bendrijos teisės taikymą. Be to, šiuo atveju, kaip tai patvirtina teismo praktika, šį reglamentą galima taikyti atgaline data, nesvarbu, kad nagrinėjama finansinė parama suteikta prieš jam įsigaliojant.

97 IPK tvirtina, jog pirmiausia reikia konstatuoti, kad padarytas pažeidimas, apibrėžtas Reglamento Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalyje, t. y., šiuo atveju, kad sprendimas suteikti paramą yra neteisėtas, nes tai yra išankstinė sąlyga, norint panaikinti naudą pagal šio reglamento 4 straipsnio 1 dalį. Tačiau sprendimui suteikti paramą taikoma teisėtumo prezumpcija, o Komisija neįrodė, nors tai yra jos pareiga, kad šis sprendimas yra neteisėtas dėl tariamo išankstinio susitarimo, kuris nurodytas ginčijamame sprendime.

98 Šiuo atžvilgiu IPK nesutinka, kad būta ginčijamame sprendime Komisijos nurodyto išankstinio susitarimo (žr. šio sprendimo 33 ir 52–67 punktus). Be to, Komisija neatsižvelgė į daug įrodymų, kad išankstinio susitarimo nebuvo (žr. šio sprendimo 67 punktą).

99 Bet kuriuo atveju net jei pažeidimas pagal Reglamento Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalį ir 4 straipsnio 1 dalį egzistuotų, IPK mano, kad šio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje numatytas senaties terminas būtų kliūtis ginčijamu sprendimu atšaukti sprendimą suteikti paramą. Šiuo atžvilgiu, priešingai nei tvirtina Komisija, senaties terminas taikomas ne tik nuobaudoms, bet ir administracinėms priemonėms – tai patvirtina teismo praktika.

100 IPK iš tiesų tvirtina, kad ketverių metų senaties terminas, skaičiuojamas nuo pažeidimo padarymo, 2005 m. gegužės 13 d. priimant ginčijamą sprendimą jau buvo pasibaigęs, nes nurodytas išankstinis susitarimas turėjo būti sudarytas prieš priimant 1992 m. rugpjūčio 4 d. sprendimą suteikti paramą. Šiuo atveju IPK nesutinka, kad būta tęstinio arba pakartotinio pažeidimo, kurį, anot Komisijos, sudaro tariamos kiekvieno Bendrijos paramos gavėjo pareigos teikti informaciją ir būti lojaliam nevykdymas. Pritarus tokiam teiginiui, Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalyje numatytas senaties terminas niekada nepradėtų eiti, nes minėta informavimo ir lojalumo pareiga taikoma bet kokiam pažeidimui. IPK tvirtina, kad Komisija savo kaltinimą išankstiniu susitarimu grindžia aplinkybėmis, apie kurias žinojo nuo 1996 m., todėl jau seniai galėjo jomis remtis, priimdama naują sprendimą, susijusį su sprendimo suteikti paramą anuliavimu. Komisija taip nepasielgė, todėl po daugiau nei vienuolikos metų nuo sėkmingo *Ecodata* projekto įgyvendinimo IPK turėjo teisę į teisinio saugumo atstatymą.

101 Be to, šiuo atveju senaties eiga nebuvo nutraukta. Iš tiesų IPK pažymi, pirma, kad 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimas atsisakyti išmokėti paramos dalį ne tik nebuvo

pagrįstas kaltinimu išankstiniu susitarimu, bet ir neturėjo to paties dalyko kaip ginčijamas sprendimas, nes juo buvo tik atsisakyta išmokėti antrą finansinės paramos dalį, ir, antra, kad šis sprendimas nebuvo su pažeidimo tyrimu ar teisminiu nagrinėjimu susijęs veiksmas, apie kurį pranešta IPK, kaip tai nurodyta Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje. Be to, anot IPK, kaltinimas išankstiniu susitarimu, kurį Komisija pirmą kartą iškėlė byloje T-331/94 teikdama pastabas po to, kai Teisingumo Teismas grąžino bylą nagrinėti Pirmosios instancijos teismui, buvo pavėluotas, nesusijęs su ginčo dalyku ir todėl nepriimtinas (šio sprendimo 23 punkte minėto Sprendimo *IPK-München prieš Komisiją* 90 punktas). Todėl senaties eiga nebuvo nutraukta ir per procesą byloje T-331/94.

102 IPK teigimu, net jei būtų nuspręsta, kad senaties eiga buvo nutraukta, reikia pažymėti, jog ginčijamo sprendimo priėmimo momentu jau buvo pasibaigęs Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje numatytas maksimalus aštuonerių metų terminas, per kurį Komisija nepaskyrė nuobaudos ir laikinai nesustabdė administracinės procedūros.

103 Be to, jei, nors Reglamentas Nr. 2988/95 yra *lex specialis*, reikėtų taikyti ne jį, o bendruosius principus, IPK mano, kad šiuo atveju neįvykdytos griežtos sąlygos, kurios būtinos tam, kad būtų galima atgaline data atšaukti neteisėtą administracinį aktą.

104 Dėl Komisijos nuorodos į Finansinio reglamento 119 straipsnio 2 dalį ir 72 straipsnio 2 dalį IPK nurodo, kad klausimą, ar nagrinėjama finansinė parama yra dotacija pagal Finansinio reglamento VI antraštinę dalį, galima palikti neatsakytą. Šio reglamento 119 straipsnio 2 dalis nėra savaime pakankamas teisinis pagrindas atšaukti sprendimą suteikti paramą, nes jame tik numatytas tokiam tikslui skirtų vykdymo taisyklių priėmimas. Tačiau nei ginčijamo sprendimo motyvuose, nei Komisijos atsikirtime į ieškinį nenurodytos vykdymo taisyklės, kuriomis būtų buvę galima pagrįsti sprendimo suteikti paramą panaikinimą. Bet kuriuo atveju Finansinio reglamento 72 straipsnis nėra tokia vykdymo taisyklė. Be to, ginčijamas sprendimas priimtas ne dėl dotacijos

sustabdymo, sumažinimo ar nutraukimo pagal Finansinio reglamento 119 straipsnio 2 dalį, nes tokiai priemonei reikia priimti atskirą nurodymą išieškoti. Galiausiai, kadangi nėra antrinės teisės nuostatos, kurioje būtų sukonkretintas teisės principas *fraus omnia corrumpit*, jis taip pat negali būti teisės pagrindas panaikinti sprendimą suteikti finansinę paramą.

105 Komisija mano, jog IPK nagrinėjamą finansinę paramą gavo tiesiogiai iš Europos Bendrijų bendrojo biudžeto, todėl šios paramos išieškojimas reglamentuojamas Finansinio reglamento VI antraštine dalimi (Dotacijos). Nors šioje antraštinėje dalyje nėra aiškios taisyklės dėl dotacijos, paskirtos po išankstinio susitarimo, Finansinio reglamento 119 straipsnio 2 dalį, atsižvelgiant į principą *fraus omnia corrumpit* ir aplinkybę, kad sukčiaujant gauti dotaciją iš esmės draudžiama, reikėtų aiškinti plačiai ir laikyti ginčijamo sprendimo teisiniu pagrindu. Techninis išieškojimo įgyvendinimas būtų reglamentuojamas Finansinio reglamento 72 straipsnio 2 dalimi.

106 Šiuo atžvilgiu nenumatyta jokia senatis, o Reglamento Nr. 2988/95 nuostatos senaties srityje pagal analogiją netaikomos. Atsakydama į Teismo klausimus, Komisija vis dėlto raštu ir per posėdį pripažino, kad jei šio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje numatyta senaties taisyklė būtų taikoma, nors to negali būti, nes šis reglamentas nėra ginčijamo sprendimo teisinis pagrindas, jo taikymui atgaline data šiuo atveju reikėtų pritarti, atsižvelgiant į reikšmingą teismo praktiką; tai pažymėta posėdžio protokole. Be to, Komisija posėdyje patikslino, kad bet kuriuo atveju, kaip tai pripažinta teismo praktikoje, IPK pareigą grąžinti gautas lėšas tiesiog lemia tai, kad ji neteisėtai gavo

finansinės naudos, todėl reikalavimas ją grąžinti neturi būti pagrįstas pirmine arba antrine teise, kaip tai numatyta Reglamento Nr. 2988/95 4 straipsnyje.

107 Papildomai Komisija tvirtina, kad ginčijamą sprendimą taip pat galima pagrįsti Reglamentu Nr. 2988/95, būtent pagal jo 1 straipsnio 2 dalį, 4 straipsnio 1 dalį ir 7 straipsnį, taip pat pagal Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos protokolo, reglamentuojančio aktyviąją ir pasyviąją korupciją, kurių kriterijai šiuo atveju įvykdyti, 2 ir 3 straipsnius. Iš tiesų G. Tzoanos sudarė IPK palankias sąlygas, jai skirdamas ginčijamą finansinę paramą, nepaskelbęs aiškaus kvietimo teikti paraiškas, už tai, kad IPK įtrauktų į savo vadovaujamą *Ecodata* projektą *01-Pliroforiki*. Šiuo atžvilgiu IPK nurodyta aplinkybė, kad ji pati tiesiogiai nesukčiavo, neturi reikšmės, nes pagal Reglamento Nr. 2988/95 7 straipsnį administracines priemones galima taikyti ir asmenims, kurie dalyvavo darant pažeidimą. Šiuo atveju buvo daug aplinkybių, iš kurių galima spręsti, kad IPK veiksmai yra aktyvi korupcija, nes ji, siekdama gauti ginčijamą finansinę paramą, sutiko sudaryti tokią *Ecodata* projekto komandą, kokios pageidavo G. Tzoanos, tenkindamas savo asmeninius interesus. Be to, prieš pat priimant sprendimą suteikti paramą IPK suteikė bendrovei *Lex Group* įgaliojimus, o tai taip pat buvo naudinga G. Tzoanos.

108 Iš to, ką pati nurodė per pirmąjį ginčijamą procesą, matyti, jog kai G. Tzoanos atvirai reikalavo, kad *01-Pliroforiki* gautų didžiąją dalį ginčijamos finansinės paramos, IPK turėjo suvokti, kad nebūtų gavusi minėtos paramos, jei nebūtų sutikusi įgyvendinti *Ecodata* projektą su *01-Pliroforiki*. Vėliau, nuo to momento, kai IPK stengėsi pati įgyvendinti šį projektą, ji sąmoningai dalyvavo darant pažeidimą. Komisija patikslina, kad IPK daugelį metų žinojo, jog G. Tzoanos galima papirkti, ir jai nuo pradžių buvo aišku, kad ginčijama finansinė parama suteikta neteisėtai. Vėlesniu IPK atsisakymu

laikytis išankstinio susitarimo su G. Tzoanos negalima pašalinti sprendimo suteikti paramą neteisėtumo.

109 Be to, Komisijos teigimu sprendimas suteikti paramą, kurio buvo pasiekta šiuo išankstiniu susitarimu, galėjo būti žalingas Bendrijos finansiniams interesams. Be šio išankstinio susitarimo finansinė parama būtų paskirta skaidriai ir ginčijamos lėšos būtų geriau panaudotos. Komisija primena, kad, IPK teigimu, *01-Pliroforiki* neturėjo specialios patirties nei turizmo, nei aplinkosaugos duomenų bankų srityje ir kad ji nebūtų gavusi ginčijamos finansinės paramos, jei IPK nebūtų jos įtraukusi į *Ecodata* projekto komandą. Kita vertus, G. Tzoanos nebūtų patenkinęs IPK paraiškos, jei į projektą nebūtų buvusi įtraukta *01-Pliroforiki*. Galiausiai, *Ecodata* projekto nesėkmė patvirtino, kad ginčijama finansinė parama buvo suteikta neefektyviai.

110 Anot Komisijos, Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnyje numatytas senaties terminas netrukdė priimti ginčijamą sprendimą. Net jei minėtas reglamentas yra taikytinas, šiuo sprendimu siekiama panaikinti nepagrįstai gautą naudą pagal Reglamento Nr. 2988/95 4 straipsnį, o ne skirti administracinę nuobaudą. Pagal minėto reglamento 3 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą ir 2 dalį, nepaisant miglotos teismo praktikos, kurioje gali būti nurodyta priešingai, senaties terminas taikomas tik administracinėms nuobaudoms.

111 Be to, senaties terminas dar nepradėjo eiti, nes siekdama paneigti išankstinį susitarimą su G. Tzoanos, IPK toliau pažeidžia informavimo ir lojalumo pareigą, kuri jai kilo Komisijos atžvilgiu po to, kai buvo suteikta ginčijama finansinė parama, todėl jos padarytas pažeidimas dar nėra baigtas pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą.

112 Komisija tvirtina, kad bet kuriuo atveju senaties eiga buvo nutraukta 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu atsisakyti išmokėti paramos dalį, priimtu prieš sueinant senaties terminui, iki 2004 m. balandžio 29 d., kurią Teisingumo Teismo sprendimu baigtas pirmasis ginčijamas procesas. Dėl maksimalaus aštuonerių metų senaties termino, numatyto Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje, Komisija atmeta IPK argumentus ir patikslina, kad sąvoka „nuobauda“ apima ir to paties reglamento 4 straipsnyje nurodytus „veiksmus“, todėl visomis sankcijomis arba priemonėmis pagal minėtą straipsnį šis senaties terminas nutraukiamas. Taigi 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu atsisakyti išmokėti paramos dalį šis terminas taip pat buvo nutrauktas arba anuliuotas. Komisija priduria, kad jei Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalis būtų taikoma atgaline data, toks požiūris būtų neišvengiamai nuoseklus, nors 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimas atsisakyti išmokėti paramos dalį nebuvo pagrįstas minėto reglamento 4 straipsniu. Priešingas požiūris būtų „absurdiškas“, nes pagal jį Komisija privalėtų ginčijamo proceso dėl tokio sprendimo metu „dėl atsargumo“ priimti naują sprendimą vien tam, kad nutrauktų senaties eigą. Galiausiai priėmus 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimą atsisakyti išmokėti paramos dalį įvairūs senaties eigą atidedantys veiksmai, numatyti Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje, nebūtų lemiami.

113 Komisija pridūrė, kad 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimas atsisakyti išmokėti paramos dalį ir ginčijamas sprendimas pagrįsti pažeidimais, susijusiais su viena ir ta pačia finansine parama. Be to, šie pažeidimai yra glaudžiai tarpusavyje susiję, nes *Ecodata* projektas blogai įgyvendintas daugiausia dėl išankstinio susitarimo. Ji primena, kad šį klausimą iškėlė tinkamu laiku per pirmąjį ginčijamą procesą. Niekas netrukdo Komisijai pagrįsti ginčijamą sprendimą tuomet pateiktais motyvais.

114 Atsakydama į Bendrojo Teismo rašytinį klausimą Komisija galiausiai pažymėjo, kad ji nesiėmė jokių priemonių sustabdyti administracinę bylą pagal Reglamento Nr. 2988/95 6 straipsnio 1 dalį, nes toks sustabdymas bet kuriuo atveju buvo numatytas tik tuo atveju, kai skiriamos piniginės baudos, o to nebuvo šiuo atveju.

Bendrojo Teismo vertinimas

— Reglamento Nr. 2988/95 taikymo sritis *ratione materiale*

115 Reikia priminti, kad IPK teigia, jog Reglamentas Nr. 2988/95 šiuo atveju yra taikomas. Ginčijamu sprendimu pažeistas šio reglamento 4 straipsnis, nes nėra pažeidimo, kuriuo būtų galima apkaltinti IPK, ir šio reglamento 3 straipsnio 1 dalis, nes baigėsi patraukimo atsakomybėn už šį tariamą pažeidimą senaties terminas. Tačiau Komisija pirmiausia nesutinka, kad šį atvejį reikia nagrinėti pagal kurią nors Reglamento Nr. 2988/95 nuostatą, nes ginčijamo sprendimo teisinis pagrindas yra Finansinio reglamento 119 straipsnio 2 dalis, aiškinama atsižvelgiant į principą *fraus omnia corrumpit*, o ne Reglamento Nr. 2988/95 4 straipsnis. Todėl Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalis, reglamentuojanti senaties terminą, taip pat negali būti taikoma.

116 Atsakant į klausimą, ar šis atvejis patenka į Reglamento Nr. 2988/95 taikymo sritį ir ar būtent šio reglamento 4 straipsnis yra reikšmingas ginčijamo sprendimo teisinis pagrindas, pirmiausia reikia priminti, kad šiame sprendime, kuriuo siekiama atšaukti sprendimą suteikti paramą, neminima jokia pirminės arba antrinės teisės nuostata, kuri galėtų būti jo teisinis pagrindas.

117 Iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad pareiga grąžinti dėl neteisėtos veiklos nepagrįstai gautą naudą nepažeidžia teisėtumo principo. Tokia pareiga yra ne

nuobauda, o tiesiog pripažinimo, kad buvo dirbtinai sukurtos sąlygos, reikalingos norint gauti pagal Bendrijos taisykles kylančią naudą, pasekmė, o tai reiškia, jog nauda suteikta nepagrįstai, ir pateisina pareigą ją grąžinti (šiuo klausimu žr. Teisingumo Teismo sprendimus: 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Emsland-Stärke*, C-110/99, Rink. p. I-11569, 56 punktą ir 2009 m. birželio 4 d. Sprendimo *Pometon*, C-158/08, Rink. p. I-4695, 28 punktą). Kitaip nei administracinių nuobaudų, kurioms skirti reikalingas specialus teisinis pagrindas, nenumatytas prie bendrųjų Reglamento Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos nuostatų, atveju (šiuo klausimu žr. 2008 m. kovo 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening*, C-383/06–C-385/06, Rink. p. I-1561, 39 punktą; generalinės advokatės J. Kokott išvados byloje *SGS Belgium ir kt.*, C-367/09, Rink. p. I-10761, 33–49 punktus), šio reglamento 4 straipsnio 1–3 dalyse, aiškinamose kartu su to paties reglamento 1 straipsnio 1 ir 2 dalimis, numatytas nuostatas reikia laikyti reikšmingu ir pakankamu bet kokios priemonės, kuria siekiama panaikinti padarant pažeidimą nepagrįstai įgytą naudą ir atitinkamai atšaukti sprendimą šią naudą suteikti, teisiniu pagrindu.

118 Iš tiesų pagal Reglamento Nr. 2988/95 4 straipsnio 1 dalį padarius bet kokį pažeidimą paprastai panaikinama nepagrįstai gauta nauda, įpareigojant sumokėti nustatytas sumas arba grąžinti nepagrįstai įgytas sumas. Be to, pagal šio reglamento 4 straipsnio 3 dalį veiksmai, kurių atžvilgiu nustatyta, kad jais siekiama gauti naudos, neatitinkančios konkrečiu atveju taikomos Bendrijos teisės tikslų, dirbtinai sukuriant sąlygas, būtinas tokiai naudai gauti, toji nauda, atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, panaikinama arba sutrukdoma ją gauti. Iš šio reglamento 1 straipsnio 1 dalies kartu su 4 straipsnio 4 dalimi matyti, kad priemonės, skirtos panaikinti padarius pažeidimą nepagrįstai gautą naudą nelaikomos nuobaudomis. Galiausiai, nusistovėjusioje teismo praktikoje nustatyta, kad bet kuriuo atveju, net ir nesant specialių nuostatų, iš Bendrijos teisės bendrųjų principų aišku, kad administracija iš principo turi teisę atgaline data atšaukti neteisėtai priimtą palankų administracinį aktą (šiuo klausimu žr. 2002 m. lapkričio 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Lagardère ir Canal+ prieš Komisiją*, T-251/00, Rink. p. II-4825, 138–140 punktus ir jame nurodytą teismo praktiką); šie bendrieji principai Reglamento Nr. 2988/95 4 straipsnio 1 dalimi tik įgyvendinti antrinės teisės lygmeniu.

119 Tokiomis aplinkybėmis reikia atmesti pagrindinį Komisijos argumentą, kad ginčijamas sprendimas, kuriuo būtent siekiama atšaukti sprendimą suteikti paramą dėl to, kad IPK gavo ginčijamą finansinę paramą neteisėtai, nes sudarė išankstinį susitarimą su kompetentingu pareigūnu G. Tzoanos, nepatenka į Reglamento Nr. 2988/95 taikymo sritį. Taigi ginčijamo sprendimo specialus teisinis pagrindas yra reikšmingos minėto reglamento nuostatos, todėl nereikia vertinti, ar šis sprendimas numanomai pagrįstas Finansinio reglamento 119 straipsnio 2 dalimi, principu *fraus omnia corrumpit* arba kita Bendrijos teisės norma.

120 Todėl reikia nagrinėti, ar Komisija teisingai nusprendė, kad IPK padarė pažeidimą.

— Pažeidimo sąvoka pagal Reglamento Nr. 2988/95 4 straipsnio 1–3 dalis, aiškinamas kartu su 1 straipsnio 1 ir 2 dalimi

121 Pagal Reglamento Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalį pažeidimas – tai bet kuris Bendrijos teisės aktų nuostatų pažeidimas, susijęs su ekonominės veiklos vykdytojo veiksmu ar neveikimu, dėl kurio Bendrijų bendrajam biudžetui tiesiogiai arba netiesiogiai padaryta žala.

122 Kaip matyti iš Finansinio reglamento 109 straipsnio 1 dalies, dotacijų suteikimui taikomi skaidrumo ir vienodo požiūrio principai, o tai reiškia, jog, turint mintyje, kad tokioms dotacijoms finansuoti turimas biudžetas yra ribotas, galimus finansinės paramos paraiškų teikėjus reikia traktuoti vienodai, kai kvietime teikti paraiškas skelbiama reikšminga informacija apie teiktinų projektų atrankos kriterijus ir kai atliekamas šių projektų lyginamasis vertinimas, po kurio jie atrenkami ir suteikiama dotacija. Taigi ši nuostata yra bendrojo vienodo požiūrio principo išraiška (Teisingumo Teismo sprendimai: 1977 m. spalio 19 d. Sprendimo *Ruckdeschel ir kt.*, 117/76 ir 16/77, Rink. p. 1753, 7 punktas ir 1984 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Sermide*, 106/83, Rink.

p. 4209, 28 punktas), kurio didelė svarba pabrėžiama gretimame viešojo pirkimo sektoriuje (Teisingumo Teismo sprendimai: 2001 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Lombardini ir Mantovani*, C-285/99 ir C-286/99, Rink. p. I-9233, 37 punktas ir 2003 m. birželio 19 d. Sprendimo *GAT*, C-315/01, Rink. p. I-6351, 73 punktas) kaip perkančiosios organizacijos pareigos užtikrinti visiems konkurso dalyviams lygias galimybes (žr. 2005 m. kovo 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *AFCon Management Consultants ir kt. prieš Komisiją*, T-160/03, Rink. p. II-981, 75 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

123 Atsižvelgdamas į tai, kad skaidrumo ir vienodo požiūrio principai yra pagrindiniai, Bendrasis Teismas mano, kad jie *mutatis mutandis* taikomi ir vykdant dotacijų iš Bendrijos biudžeto suteikimo procedūrą (šiuo klausimu žr. 2003 m. kovo 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *José Martí Peix prieš Komisiją*, T-125/01, Rink. p. II-865, 113 punktą), neatsižvelgiant į tai, kad 1977 m. gruodžio 21 d. Finansiniame reglamente, taikomame Europos Bendrijų bendrajam biudžetui (OL L 356, p. 1), kuris buvo taikytinas bylos aplinkybėms sprendimo suteikti paramą priėmimo momentu, šie principai dar nebuvo aiškiai paminėti.

124 Iš tiesų biudžeto srityje skaidrumo pareigos, kuri yra vienodo požiūrio principo išdava, pagrindinis tikslas yra užtikrinti, kad iš biudžeto valdymo institucijos pusės nebūtų favoritizmo rizikos ir savavališkumo. Ji reiškia, kad visos dotacijos suteikimo procedūros sąlygos ir taisyklės kvietime teikti paraiškas turi būti suformuluotos aiškiai, tiksliai ir nedviprasmiškai. Taigi visa reikšminga informacija, reikalinga gerai suprasti kvietimą teikti paraiškas, turi būti, kai tik įmanoma, pateikta visiems ūkio subjektams, kurie gali būti suinteresuoti dalyvauti dotacijų suteikimo procedūroje tam, kad visi deramai informuoti ir rūpestingi paraiškų teikėjai suprastų jo tikslią apimtį ir jį aiškintų vienodai, o biudžeto valdymo institucija galėtų veiksmingai įvertinti, ar siūlomi projektai atitinka iš anksto paskelbtus atrankos ir dotacijų suteikimo kriterijus (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2008 m. kovo 12 d. Pirmosios instancijos

teismo sprendimo *Evropaïki Dynamiki prieš Komisiją*, T-345/03, Rink. p. II-341, 142–145 punktus).

125 Todėl bet koks vienodų galimybių arba skaidrumo principo nesilaikymas yra pažeidimas, dėl kurio paramos suteikimo procedūra yra neteisėta (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 124 punkte minėto sprendimo *Evropaïki Dynamiki prieš Komisiją*, 147 punktą).

126 Taigi finansinės paramos iš Bendrijų bendrojo biudžeto, kokia yra ginčijama finansinė parama, gavimas finansinės paramos paraiškos pateikėjo ir pareigūno, atsakingo už kvietimo teikti paraiškas parengimą ir prašomų finansuoti projektų įvertinimą bei atranką, suderintais veiksmais, kuriais akivaizdžiai pažeidžiami tokios paramos suteikimą reglamentuojantys privalomi nurodymai, pripažintinas pažeidimu pagal Reglamento Nr. 2988/95 4 straipsnio 1 dalį; nebūtina įvertinti, ar šie veiksmai taip pat atitinka aktyvios ar pasyvios korupcijos arba baudžiamojo kitos taisyklės pažeidimo kriterijus. Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Komisija tvirtina, jog IPK, pažeisdama taisykles, t. y. sudariusi išankstinį susitarimą su G. Tzoanos, už turizmo ir aplinkosaugos projektų finansavimui skirtos biudžeto eilutės administravimą atsakingu pareigūnu, gavo konfidencialios informacijos, kaip ji turi elgtis, kad garantuotai gautų ginčijamą finansinę paramą.

127 Todėl reikia nagrinėti, ar Komisijos pateikti įrodymai yra tinkami įrodyti pažeidimą, kuriuo ji kaltina.

— Pažeidimo įrodymas

128 Šiuo atveju Komisija, kuriai tenka įrodinėjimo pareiga, ginčijamame sprendime ir vykstant procesui pridėtuose dokumentuose pateikia pluoštą įrodymų, kurių tikrumo IPK neginčijo, kad pastaroji aktyviai dalyvavo sudarant išankstinį susitarimą su G. Tzoanos, siekdama neteisėtai gauti ginčijamą finansinę paramą.

129 Pirma, neginčijama, kad 1992 finansinių metų galutinio Europos Bendrijų bendrojo biudžeto, kurį iš viso sudaro 1 575 puslapiai, 659 puslapio paskutinėje pastraipoje esančiame sakinyje skelbiama, kad „ne mažiau kaip 530 000 ekiu suma [turėjo būti panaudota] kaip parama sukurti informacijos apie ekologinio turizmo Europoje projektus tinklą“. Kvietime teikti paraiškas dėl paramos turizmo ir aplinkosaugos projektams nebuvo konkrečiai nurodytas informacijos apie ekologinio turizmo Europoje projektus tinklo sukūrimas – jame tik bendrai konstatuota, kad „Komisija ketina šiai programai skirti iš viso 2 mln. ekiu“ ir kad „iš gautų paraiškų bus atrinkti maždaug 25 projektai“, kuriems gali būti skirta Komisijos finansinė parama, neviršijanti 60 % visų jų išlaidų. Be to, kvietimo teikti paraiškas D punkte išdėstant atrankos kriterijus, kuriais sukonkretinta, kokių dalykų projektams teikiama pirmenybė, nenurodytas tokio informacijos tinklo arba tokio duomenų banko, koks pasiūlytas *Ecodata* projektu, sukūrimas. G. Tzoanos, kaip pareigūnas, atsakingas už kvietimo teikti paraiškas parengimą, akivaizdžiai galėjo nustatyti šį ryšį su 1992 finansinių metų galutiniu bendruoju biudžetu.

130 Iš šių aplinkybių Bendrasis Teismas daro išvadą, kad tvirtinimas, jog paraiška dėl *Ecodata* projekto buvo pagrįsta konfidencialia informacija, kurią iš anksto neteisėtai suteikė G. Tzoanos, arba jo paties parengtu tokiu pasiūlymu, perduotu *01-Pliroforiki* arba tiesiogiai IPK, yra pakankamai įtikinamas ir pagrįstas. Iš tiesų, kaip tvirtina Komisija, vien šiuo tvirtinimu galima paaiškinti tai, kad IPK buvo vienintelis ūkio

subjektas, pateikęs paraišką dėl finansinės paramos duomenų apie ekologinio turizmo projektus bazei sukurti. Konkrečiai kalbant, *Studienkreis*, šioje srityje patyręs ūkio subjektas, tokios paraiškos nepateikė, nors jau bendradarbiavo su Komisija, vykdydama panašų projektą, ir todėl buvo visiškai suinteresuota tai daryti. Todėl labai tikėtina, kad G. Tzoanos sąmoningai parengė kvietimą teikti paraiškas taip, kad jo ryšys su 1992 finansinių metų galutinio bendrojo biudžeto 659 puslapio paskutiniu sakiniu nebūtų akivaizdus ir kad dėl to IPK ir *01-Pliroforiki*, turėdamos konfidencialios informacijos, galėtų būti vieninteliai tokį projektą pateikiantys ūkio subjektai.

131 Antra, IPK pripažino, kad į ją kreipėsi *01-Pliroforiki* dėl duomenų apie ekologinio turizmo projektus bazės projekto ir kad 1992 m. balandžio 22 d. raštu ant savo firminio blanko ji išsiuntė Komisijai paraišką dėl finansinės paramos *Ecodata* projektui, kurio turinys iš esmės sutapo su *01-Pliroforiki* parengtais ir 1992 m. balandžio 20 d., t. y. tik dvi dienos prieš pateikiant minėtą paraišką, IPK nusiųstais projekto metmenimis. IPK nieko nepakeitusi perėmė šiuose metmenyse pateiktą minėto projekto aprašymą ir visą pasiūlytą prašomos finansinės paramos sumą, siekiančią 600 000 ekiu, t. y. 60 % visų 1 mln. ekiu išlaidų. Ji tik pridėjo papildomą paslaugą: „informacijos surinkimas“ už 250 000 ekiu, tokia suma perskirsčiusi įvairių pasiūlytų paslaugų išlaidas. Todėl šios aplinkybės aiškiai prieštarauja pradiniam IPK teiginiui, kad ji pati labai pakeitė *Ecodata* projekto paraiškos turinį (žr. šio sprendimo 53 punktą).

132 Trečia, iš Komisijos pateikto sąrašo, kuriame nurodytos susitikimų datos, pažymėtos Belgijos policijos konfiskuotame G. Tzoanos darbo kalendoriuje, matyti, kad nuo 1992 m. kovo 18 d. iki 1992 m. lapkričio 25 d. R. D. Freitag ir F. Franck susitiko su G. Tzoanos kelis kartus ir bent tris kartus prieš 1992 m. balandžio 22 d. pateikiant paraišką dėl finansinės paramos *Ecodata* projektui, t. y. 1992 m. kovo 18 d. (R. D. Freitag

ir G. Tzoanos susitikimas), 1992 m. balandžio 3 d. (F. Franck ir G. Tzoanos susitikimas) ir 1992 m. balandžio 6 d. (R. D. Freitag ir G. Tzoanos susitikimas). IPK neginčijo šių aplinkybių, tik nurodė, kad šiuose susitikimuose nebuvo kalbama apie *Ecodata* projektą ir kad ji šiuo etapu nežinojo nei apie *01-Pliroforiki*, nei kad ji susijusi su G. Tzoanos. Tačiau prieštaraudamas šioms nustatytoms aplinkybėms 1993 m. kovo 31 d. telefakse, skirtame H. von Moltke, R. D. Freitag IPK vardu patvirtino, kad finansinės paramos *Ecodata* projektui paraiškos rengimo etapu ji visiškai nebendravo su G. Tzoanos.

133 Šiame telefakse R. D. Freitag, be kita ko, paaiškino, kad IPK veikia ekologinio turizmo sektoriuje jau daugiau kaip 20 metų, todėl nusprendė pateikti *Ecodata* projektą. Rengdama šį projektą IPK ieškojo partnerių, su kuriais galėtų bendradarbiauti jį vykdydama, ir rado tam ypač tinkamas bendroves, tarp kurių –*01-Pliroforiki*. Tai buvo pagrindas, kuriuo remdamasi IPK parengė pasiūlymą įgyvendinti *Ecodata* projektą. Reikia konstatuoti, kad šį paskutinį teiginį paneigė šio sprendimo 131 punkte pateiktos aplinkybės, iš kurių matyti, kad po to, kai į IPK kreipėsi *01-Pliroforiki*, šios dvi bendrovės susitarė pasidalyti užduotimis, susijusiomis su *Ecodata* projekto pateikimu, ir kad IPK ant savo firminio blanko išdėstytoje paraiškoje dėl finansinės paramos iš esmės perrašė 1992 m. balandžio 20 d. *01-Pliroforiki* atsiųstus projekto metmenis.

134 Vadinasi, Komisija įrodė, kad po to, kai buvo priimtas sprendimas suteikti paramą, IPK pateikdama melagingą informaciją aktyviai stengėsi nuslėpti nuo G. Tzoanos vadovybės tikrąsias aplinkybes, kuriomis pateikta paraiška dėl finansinės paramos *Ecodata* projektui.

135 Ketvirta, iš IPK finansinės paramos paraiškos matyti, kad F. Franck nurodytas kaip vienas iš ekspertų, kuriuos IPK paskyrė vykdyti *Ecodata* projektą. Be to, Komisija pateikė

dokumentą ant bendrovės ETIC firminio blanko, kuriame pranešama „*ETIC Headquarters* Briuselyje nuo 1992 m. gegužės mėn.“ ir nurodytos F. Franck ir R. D. Freitag pavardės, paliekant vietą jų parašams ir lapo apačioje nurodant jų pareigas, atitinkamai – tos pačios bendrovės vykdantysis direktorius ir generalinis direktorius. Be to, iš 1993 m. rugsėjo 8 d. R. D. Freitag rašto, skirto F. Franck, matyti, kad R. D. Freitag jo prašė nutraukti bet kokią komercinę veiklą „*ETIC, European Travel Intelligence Center, European Travel Monitor* ir IPK“ vardu ir raštu pateikti savo sutikimą nedelsiant likviduoti „*ETIC – Headquarter S.A. Luxembourg*“. Galiausiai ETIC parengtos brošiūros „European Travel Monitor No. 1/1992 – Update“ 13 puslapyje rubrikoje „News from ETIC“ nurodytas naujas ETIC Atėnuose narys. ETIC paskyrė *Lex Group* atstove Graikijoje nuo 1992 m. birželio mėn.; Sapountzaki tapo atsakinga už visus kontaktus su klientais. Nebuvo ginčijama, kad Sapountzaki buvo G. Tzoanos sužadėtinė, o paskui – jo žmona, ir kad *Lex Group* buvo G. Tzoanos įsteigta bendrovė, kurios 10 % tuo metu priklausė jam (šio sprendimo 72 punkte minėto Sprendimo *Tzoanos prieš Komisiją* 65 punktas). Šiuo atžvilgiu IPK tik patvirtina, kad nežinojo apie tokius ryšius tarp Sapountzaki ir G. Tzoanos bei tarp pastarojo ir *Lex Group*.

136 Bendrasis Teismas iš šio sprendimo 132 ir 135 punktuose išdėstytų aplinkybių padarė išvadą, kad, kitaip nei tvirtina IPK, laikotarpiu nuo 1992 m. balandžio mėn. iki 1993 m. rugsėjo mėn. F. Franck su R. D. Freitag palaikė glaudžius sutartinius ir profesinius santykius tiek kalbant apie bendroves *ETIC Headquarters Bruxelles* ir *ETIC – Headquarter S.A. Luxembourg*, tiek dėl to, kad R. D. Freitag buvo IPK, kurios vardu ir sąskaita F. Franck užmezgė santykius su Komisija, taip pat ir finansinės paramos *Ecodata* projektui paraiškos atžvilgiu, direktorius ir savininkas. Be to, šis konstatavimas paremtas 1996 m. vasario 26 d. Belgijos policijoje duotais G. Tzoanos parodymais – jis patvirtino, kad F. Franck dalyvavo 1992 m. lapkričio mėn. vykusiame susitikime dėl *Ecodata* projekto, – ir sąrašu, kuriame išvardyti F. Franck susitikimai su G. Tzoanos

nuo 1992 m. balandžio 3 d. iki lapkričio 9 d., paprastai vykę per pietų pertrauką arba ne darbo valandomis.

137 Tokiomis aplinkybėmis IPK tvirtinimą, kad F. Franck niekada nebuvo IPK darbuotojas ar atstovas ir kad jis bendravo su G. Tzoanos be jos leidimo, reikia atmesti.

138 Atsižvelgiant į pateiktas aplinkybes reikia atmesti ir nepagrįstą IPK tvirtinimą, kad R. D. Freitag ir (arba) F. Franck susitikimuose su G. Tzoanos laikotarpiu nuo kvietimo teikti paraiškas paskelbimo 1992 m. vasario 26 d. iki IPK finansinės paramos *Ecodata* projektui paraiškos pateikimo 1992 m. balandžio 22 d. nebuvo kalbama apie vykstančią kvietimo teikti paraiškas procedūrą, nes ši tema tuo metu buvo abiem pusėms labai svarbi ir aktuali. Šis tvirtinimas yra dar neįtikinamesnis todėl, kad vykstant šiems susitikimams arba po jų IPK užmezgė ryšius su *01-Pliroforiki*, kurios to laikotarpio ryšiai su G. Tzoanos dėl kito projekto neginčyti (šio sprendimo 72 punkte minėto Sprendimo *Tzoanos prieš Komisiją* 213 ir 252–254 punktai), nors ir IPK teigia tuo metu apie šiuos ryšius nežinojusi, ir todėl, kad, užmezgusi šiuos ryšius, IPK parengė ir pateikė bendrą paraišką dėl finansinės paramos *Ecodata* projektui ir galiausiai, G. Tzoanos pasiūlymu, buvo priimtas sprendimas šiam projektui suteikti paramą. IPK taip pat nesukėlė abejonių Komisijos argumentu, kad pati viena *01-Pliroforiki* nebūtų galėjusi gauti ginčijamos finansinės paramos, todėl IPK buvo pasirinkta kaip *Ecodata* projekto paraiškos pateikėja ir pagrindinė jo administratorė.

139 IPK visų pirma neigia, kad parodymai, kuriuos 1996 m. sausio 19 d. F. Franck pateikė H. von Moltke (GD XXIII generalinis direktorius) ir C. Brumter (generalinio direktoriaus asistentas), trumpai išdėstyti ant GD XXIII oficialaus blanko pateiktame „Bylos įraše“, kurio tikrumą Komisija patvirtino H. von Moltke pasirašytu 1996 m. sausio 25 d. lydraščiu, yra teisingi. Anot IPK, F. Franck pateikė melagingą ir IPK

nenaudingą informaciją, kad pakenktų R. D. Freitag. Atsižvelgiant į šio sprendimo 132 ir 135 punktuose pateiktas aplinkybes, vis dėlto F. Franck liudydamas patikimai patvirtino, kad 1992 m. ir 1993 m., ypač įsteigus bendrovę *ETIC Headquarters Bruxelles*, su R. D. Freitag palaikė glaudžius sutartinius ir profesinius santykius, kol 1993 m. rugsėjo mėn. R. D. Freitag iniciatyva šie santykiai buvo nutraukti.

140 IPK atmeta F. Franck teiginius, kuriais iš esmės pagrįstas ginčijamo sprendimo devintos pastraipos e punktas:

„G. Tzoanos nusiuntė R. D. Freitag, kurį jau šiek tiek laiko pažinojo, visą [finansinės paramos] paraiškos tekstą, apimantį [*Ecodata*] projekto aprašymą ir darbo paskirstymą subrangovams. R. D. Freitag turėjo tik perrašyti šį tekstą ant savo firminio blanko ir išsiųsti jį Komisijai. Šiuo momentu nebuvo numatyta, kad R. D. Freitag kaip nors prisidės vykdant projektą. [Tačiau] buvo numatyta 10 % visos projektui prašomos sumos (530 000 ekiu) vien už dokumentų pateikimą G. Tzoanos. Likę 90 % (477 000 ekiu) turėjo būti paskirstyti įvairiems subrangovams, tarp kurių – *01-Pliroforiki.*“

141 Bendrasis Teismas mano, jog vien dėl konstatavimo, kad iš esmės G. Tzoanos, o ne *01-Pliroforiki* (žr. šio sprendimo 131 punktą) perdavė R. D. Freitag ir (arba) IPK *Ecodata* projekto metmenis, nekyla abejonių dėl šių parodymų, kurių likusi dalis visiškai atitinka šio sprendimo 129–139 punktuose išdėstytų aplinkybių chronologiją, patikimumo. Iš tiesų šis liudijimas dera su aplinkybe, kad G. Tzoanos kelis kartus susitiko su R. D. Freitag ir F. Franck per kvietimo teikti paraiškas procedūrą ir prieš IPK pateikiant paraišką dėl finansinės paramos *Ecodata* projektui (žr. šio sprendimo 132 punktą), ir kad tuo metu G. Tzoanos dėl kito projekto palaikė ryšius su *01-Pliroforiki* (šio sprendimo 72 punkte minėto Sprendimo *Tzoanos prieš Komisiją* 213 ir 252–254 punktai), kurią jis akivaizdžiai norėjo įtraukti aktyviai dalyvauti vykdant

Ecodata projektą. Atsižvelgiant į šiuos ryšius gali būti, kad F. Franck 1996 m. sausio 19 d. liudydamas aiškiai nebeatskyrė G. Tzoanos ir *01-Pliroforiki* vaidmenų, kuriuos jie atliko per kvietimo teikti paraiškas procedūrą. Tačiau kad ir kaip ten buvo, aplinkybė, kad 1992 m. balandžio 20 d. *01-Pliroforiki* išsiuntė IPK projekto metmenis, nereiškia, kad šie metmenys negalėjo būti parengti paties G. Tzoanos – tai, atsižvelgiant į įvykių eigą, yra labai tikėtina.

142 Be to, liudydamas Belgijos policijoje R. D. Freitag patvirtino, kad per 1992 m. lapkričio mėn. susitikimą su G. Tzoanos, kuriame taip pat dalyvavo *01-Pliroforiki* (tai Belgijos policijai patvirtino ir pats G. Tzoanos), pastarasis primygtinai reikalavo, kad *01-Pliroforiki* taptų pagrindinė ginčijamos finansinės paramos gavėja, o IPK gautų 10 % šios paramos. Nesutikdamas su šia versija ir savo paties parodymuose nurodydamas, kad būtent R. D. Freitag pasiūlė už *Ecodata* projekto administravimą skirti 10 % komisinių, G. Tzoanos vis dėlto patvirtino, kad būtent 477 000 ekiu įvairiais projekto vykdymo etapais turėjo būti paskirstyti kitiems minėto projekto partneriams, įskaitant *01-Pliroforiki*. Šis skaičius ir šis paskirstymas tiksliai atitinka minėtus F. Franck parodymuose, kurio dalyvavimas šiame susitikime irgi yra nustatytas (žr. šio sprendimo 136 punktą). Šiuo atžvilgiu IPK tik ginčija aplinkybę, kad šį numatytą ginčijamos finansinės paramos lėšų paskirstymą lėmė išankstinis G. Tzoanos ir R. D. Freitag susitarimas, sudarytas prieš priimant sprendimą suteikti paramą, o šis teiginys atitinka F. Franck pateiktas aplinkybes. Iš tiesų, anot IPK, G. Tzoanos pirmą kartą bandė kištis į *Ecodata* projekto įgyvendinimą, primygtinai siūlydamas tokį užduočių ir lėšų paskirstymą, kuriam IPK pasipriešino per 1992 m. lapkričio 24 d. susitikimą.

143 Tačiau Bendrasis Teismas mano, kad, atsižvelgiant į visus pirmiau pateiktus ir įvertintus įrodymus, toks IPK aplinkybių pristatymas nėra nei patikimas, nei verčiantis suabejoti F. Franck pateikta aplinkybių versija. Taip pat mažai tikėtina, kad F. Franck

pateikė melagingą informaciją, vien siekdamas pakenkti R. D. Freitag, nes jo pateikta aplinkybių versija sutampa su šio sprendimo 129–139 punktuose pateiktu aplinkybių chronologiniu išdėstymu. Taip pat aplinkybė, kad IPK galiausiai pasipriešino *Ecodata* projekto užduočių ir lėšų paskirstymui neprieštarauja šiam įvertinimui, nes, kaip tai patikimai patvirtino F. Franck, priešingai, nei iš pradžių buvo sutarta su G. Tzoanos, „tam tikru momentu 1992 m. rudenį R. D. Freitag nebesutiko organizuoti [*Ecodata*] projekto vykdymo taip, kaip tai buvo numatęs G. Tzoanos“. Iš tiesų, anot F. Franck, „pats būdamas [ginčijamos finansinės paramos] gavėju, [R. D. Freitag] norėjo jį vykdyti savaip“ ir „manė, kad jam tenkanti procentinė paramos dalis yra per maža, atsižvelgiant į tenkančią riziką“. Aplinkybė, kad paraiškoje dėl finansinės paramos *Ecodata* projektui IPK pakeitė išlaidų paskirstymą, pasiūliusi papildomą paslaugą „informacijos surinkimas“ (žr. šio sprendimo 131 punktą), yra pirma jos noro dalyvauti vykdant minėtą projektą aktyviau nei iš pradžių numatė *01-Pliroforiki* arba G. Tzoanos išraiška. Galiausiai, aplinkybė, kad savo parodymuose F. Franck patvirtino IPK teiginį, jog finansinės paramos *Ecodata* projektui paraiškos rengimo metu R. D. Freitag dar nežinojo apie *01-Pliroforiki* ir jos ryšius su G. Tzoanos, neprieštarauja įtikinamai tezei, kad su G. Tzoanos buvo sudarytas išankstinis susitarimas pateikti tokią paraišką, remiantis šios bendrovės arba paties G. Tzoanos pateiktais metmenimis, ir kad ši bendrovė turėjo pagal minėtą susitarimą gauti didžiąją lėšų, kurias reikėjo pasiskirstyti, dalį.

144 Atsižvelgiant į visus pateiktus argumentus, reikia daryti išvadą, jog Komisija pateikė pakankamai įrodymų, kad IPK gavo ginčijamą finansinę paramą, sudarydama išankstinį susitarimą su G. Tzoanos. Šio įvertinimo nekeičia IPK pateikti „kaltinimą naikinantys įrodymai“ (žr. šio sprendimo 67–69 punktus), nes tai, kad nėra nacionalinio baudžiamojo tyrimo R. D. Freitag atžvilgiu rezultatų ir nuo 1992 m. vasaros H. von Moltke darė spaudimą IPK (šio sprendimo 23 punkte minėto Sprendimo *IPK-München prieš Komisiją* 75 punktas), neprieštarauja prielaidai, kad toks išankstinis

susitarimas nuo 1992 m. kovo mėn. egzistavo. Galiausiai šiomis aplinkybėmis nėra būtinybės vertinti kitų Komisijos pateiktų įrodymų įrodomosios galios, imtis proceso organizavimo ar laikinųjų apsaugos priemonių arba liudytojų apklausos.

145 Vadinasi, įrodyta, kad IPK aktyviai dalyvavo vykdant pažeidimą pagal Reglamento Nr. 2988/95 4 straipsnio 1–3 dalis, aiškinamas kartu su 1 straipsnio 1 ir 2 dalimis, ir kad todėl Komisija iš principo turėjo teisę atšaukti sprendimą suteikti paramą ir pareikalauti, kad IPK grąžintų pirmą ginčijamos finansinės paramos dalį.

146 Vis dėlto reikia išsiaiškinti, ar patraukimo atsakomybėn senaties terminas pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą buvo kliūtis priimti ginčijamą sprendimą.

— Patraukimo atsakomybėn senaties terminas pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalį

147 Atsakant į klausimą, ar Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalyje numatyta senaties taisyklė taikoma šiuo atveju, reikia priminti teismo praktiką, pagal kurią ši taisyklė taikoma ir pažeidimams, už kuriuos gali būti skirta administracinė nuobauda pagal šio reglamento 5 straipsnį, ir pažeidimams, dėl kurių taikoma administracinė priemonė pagal to paties reglamento 4 straipsnį, t. y. priemonė, kuri apima nepagrįstai įgytos naudos grąžinimą, tačiau nelaikoma nuobauda (žr. 2009 m. sausio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bayerische Hypotheken- und Vereinsbank*, C-281/07, Rink. p. I-91, 18 punktą ir 2009 m. sausio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb ir kt.*, C-278/07–C-280/07, Rink. p. I-457,

22 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; 2008 m. spalio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Le Canne prieš Komisiją*, T-375/05, neskelbiamas Rinkinyje, 64 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką; taip pat žr. šio sprendimo 118 punktą).

148 Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad priimdamas Reglamentą Nr. 2988/95, ypač jo 3 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, Bendrijos teisės aktų leidėjas siekė įtvirtinti bendrą šiai sričiai taikomą senaties termino taisyklę, kuria siekė apibrėžti visose valstybėse narėse taikomą minimalų terminą ir atsisakyti galimybės susigrąžinti iš Bendrijos biudžeto nepagrįstai gautas sumas, nuo ginčijamoms išmokoms reikšmingo pažeidimo padarymo praėjus ketveriems metams. Taigi nuo Reglamento Nr. 2988/95 įsigaliojimo dienos kompetentingos valstybių narių valdžios institucijos iš esmės gali pareikalauti grąžinti iš Bendrijos biudžeto nepagrįstai gautą naudą per ketverius metus, išskyrus tam tikrus sektorius, kuriems Bendrijos teisės aktų leidėjas numatė trumpesnį terminą. Kalbėdamas apie naudą, kuri iš Bendrijos biudžeto nepagrįstai gauta dėl pažeidimų, padarytų prieš įsigaliojant Reglamentui Nr. 2988/95, Teisingumo Teismas patikslino, kad priimdamas šio reglamento 3 straipsnio 1 dalį ir nepažeisdamas šio straipsnio 3 dalies Bendrijos teisės aktų leidėjas apibrėžė bendrą senaties termino taisyklę, kuria jis savanoriškai iki ketverių metų sumažino laikotarpį, per kurį valstybių narių valdžios institucijos, veikiančios Bendrijos biudžeto naudai, privalo arba privalėjo pareikalauti grąžinti tokią nepagrįstai gautą naudą (šio sprendimo 147 punkte minėto Sprendimo *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb ir kt.* 27–29 punktai).

149 Teisingumo Teismas galiausiai padarė išvadą, kad pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą bet kuriai sumai, kurią ūkio subjektas nepagrįstai gavo padaręs pažeidimą prieš įsigaliojant Reglamentui Nr. 2988/95, taikomas senaties terminas iš esmės yra pasibaigęs, jei per ketverius metus nuo tokio pažeidimo padarymo nesiimta jokio senaties eigą nutraukiančio veiksmo, kuris pagal to paties reglamento 3 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą suprantamas kaip bet koks su šio pažeidimo tyrimu ar teisminiu nagrinėjimu susijęs kompetentingos valdžios

institucijos veiksmas, apie kurį pranešama atitinkamam asmeniui (šio sprendimo 147 punkte minėto Sprendimo *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb ir kt.* 32 punktas).

150 Bendrasis Teismas mano, kad šie principai taikomi *mutatis mutandis*, kai Komisija priima nagrinėjamą priemonę pagal Reglamento Nr. 2988/95 4 straipsnio 1–3 dalis, aiškinamas kartu su 1 straipsnio 1 ir 2 dalimis, nes minėtu reglamentu nustatomos bendros taisyklės, taikomos ir nacionalinėms, ir Bendrijos valdžios institucijoms, įpareigotoms gerai administruoti finansus ir tikrinti, kad Bendrijos biudžeto lėšos būtų naudojamos pagal numatytą paskirtį, kaip tai numatyta Reglamento Nr. 2988/95 3 ir 13 konstatuojamosiose dalyse.

151 Todėl Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa taikoma šiuo atveju, nors aplinkybės, kuriomis buvo nepagrįstai gauta ginčijama finansinė parama, susiklostė prieš šiam reglamentui įsigaliojant.

152 Komisija vis dėlto mano, kad, net jei Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa būtų taikoma, ginčijamo sprendimo priėmimo momentu senatis nebuvo suėjusi. Iš tiesų ginčijamas pažeidimas buvo tęstinis arba pakartotinas, kaip nurodoma šios nuostatos antroje pastraipoje, nes nevykdydama informavimo ir lojalumo pareigos Komisijos atžvilgiu IPK iki šiol neigė dalyvavusi sudarant išankstinį susitarimą, siekdama nepagrįstai gauti ginčijamą finansinę paramą.

153 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pažeidimas yra tęstinis arba pakartotinis, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr.º 2988/95 3 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, kai jį padaro ūkio subjektas, kuris gauna ekonominės naudos iš visų panašių ūkinių

operacijų (2007 m. sausio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vonk Dairy Products*, C-279/05, Rink. p. I-239, 41 ir 44 punktai).

154 Šiuo atveju, priešingai nei tvirtina Komisija, pažeidimo, kuriuo kaltinama IPK, t. y. dalyvavimas sudarant išankstinį susitarimą su G. Tzoanos, siekiant nepagrįstai gauti ginčijamą finansinę paramą, negalima laikyti tęstiniu ar pakartotinu šioje nuostatoje vartojama prasme.

155 Iš tiesų šis pažeidimas padarytas IPK pateikiant paraišką dėl finansinės paramos *Ecodata* projektui ir jis užbaigtas priėmus sprendimą, kuriuo biudžeto valdymo institucija buvo įpareigota jai pervesti ginčijamą finansinę paramą, arba vėliausiai tuo momentu, kai IPK pasirašė ir išsiuntė Komisijai gavėjo deklaraciją (žr. šio sprendimo 13 punktą), ir todėl šis įpareigojimas tapo teisiškai privalomas.

156 Tokiomis aplinkybėmis nelabai svarbu, kad IPK iki šiol laiko savo paraišką teisėta, vis neigdama, kad dalyvavo darant ginčijamą pažeidimą arba kad toks pažeidimas buvo padarytas, nes šios paraiškos teisinis pagrindas – 1992 m. padaryti ir užbaigti nusikalstami veiksmai (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. šio sprendimo 147 punkte minėto Sprendimo *La Canne prieš Komisiją* 65–67 punktus).

157 Be to, tai, kad šie veiksmai buvo pakartotinai ginčijami ne tik Komisijoje, bet ir Sąjungos teismuose, kad ir kaip kritikuotina šio sprendimo 129–144 punktuose pateiktų argumentų ir Bendrijos finansinės paramos gavėjo informavimo bei lojalumo pareigos atžvilgiu (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 123 punkte minėto Sprendimo *José Martí Peix prieš Komisiją* 52 punktą), šiaip ar taip nėra nei neteisėtas elgesys, identiškas ginčijamam pradiniam pažeidimui arba į jį panašus, nei elgesys, kuriuo pažeistos tos pačios Bendrijos teisės nuostatos pagal šio sprendimo 153 punkte minėtą teismo praktiką.

158 Todėl Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pirmas sakinys šiuo atveju netaikomas.

159 Vadinasi, ketverių metų senaties termino pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą eiga prasidėjo 1992 m. balandžio 22 d., t. y. kai IPK pateikė paraišką dėl finansinės paramos *Ecodata* projektui, arba nuo 1992 m. rugpjūčio 4 d., t. y. kai buvo priimtas sprendimas suteikti paramą, arba vėliausiai 1992 m. rugsėjo 23 d., t. y. kai IPK pasirašė ir išsiuntė Komisijai gavėjo deklaraciją (žr. šio sprendimo 13 punktą). Taigi šis terminas pasibaigė pirmu atveju 1996 m. balandžio 22 d., antru – 1996 m. rugpjūčio 4 d., o trečiu – rugsėjo 23 d. Nesvarbu, kuri iš šių datų yra reikšminga šiuo atveju ketverių metų senaties terminui apskaičiuoti, reikia konstatuoti, kad ginčijamas sprendimas buvo priimtas 2005 m. gegužės 13 d., t. y. praėjus daug laiko po to, kai minėtas terminas pasibaigė, nebent senaties eiga buvo sustabdyta pagal Reglamento Nr. 2988/95 6 straipsnį arba nutraukta pagal to paties reglamento 3 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos pirmą sakinį.

160 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia konstatuoti, kad, kaip Komisija tai pripažino atsakydama į rašytinį Bendrojo Teismo klausimą, Reglamento Nr. 2988/95 6 straipsnio 1 dalis taikoma tik skiriant nuobaudas ir netaikoma administracinėms priemonėms, ir kad šiaip ar taip šioje byloje ji nepriėmė akto, dėl kurio sustotų senaties eiga.

161 Galiausiai reikia nustatyti, ar senaties eiga buvo nutraukta su ginčijamo pažeidimo tyrimu ar teisminiu nagrinėjimu susijusiais veiksmais, kurių Komisija ėmėsi, kaip tai nurodyta Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečios pastraipos pirmame sakinyje. Iš tiesų pagal šią nuostatą reikalaujama, kad kompetentinga institucija būtų ėmusis „bet kokio su [nagrinėjamo] pažeidimo tyrimu ar teisminiu nagrinėjimu susijusio veiksmo, apie kurį pranešama atitinkamam asmeniui“.

162 Anot Komisijos, 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimo atsisakyti išmokėti paramos dalį priėmimas buvo toks ketverių metų senaties eigą nutraukiantis veiksmas. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad net jei Komisijos argumentas būtų pagrįstas ir senatis vėl būtų pradėjusi eiti 1994 m. rugpjūčio 3 d., jos terminas, nesant kito senaties eigą nutraukiančio veiksmo, būtų pasibaigęs 1998 m. rugpjūčio 3 d. Be to, iš šio sprendimo 23 punkte minėto Sprendimo *IPK-München prieš Komisiją* (90 ir 91 punktai) ir iš šio sprendimo 28 punkte minėto Sprendimo *IPK-München ir Komisija* (67–71 punktai) matyti, kad 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimas atsisakyti išmokėti paramos dalį nebuvo susijęs su ginčijamu pažeidimu, t. y. išankstiniu susitarimu su G. Tzoanos, ir kad šis pažeidimas nebuvo nagrinėjamas per pirmąjį ginčijamą procesą, kuriame buvo nagrinėjamas tik blogas *Ecodata* projekto vykdymas, dėl kurio Komisija atsisakė pervesti antrą ginčijamos finansinės paramos dalį. Šiomis aplinkybėmis, priešingai nei tvirtina Komisija, negalima 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimo atsisakyti išmokėti paramos dalį pripažinti veiksmu, susijusiu su ginčijamo pažeidimo, kuriuo ginčijamame sprendime kaltinama IPK, tyrimu ar teisminiu nagrinėjimu.

163 Be to, procesiniai veiksmai, kurių Komisija ėmėsi per pirmąjį ginčijamą procesą, kad Sąjungos teismas *a posteriori* pripažintų ginčijamą pažeidimą, taip pat nebuvo veiksmai, kuriais nutraukiama ketverių metų senaties eiga.

164 Nors apie šiuos veiksmus, žinoma, buvo pranešta IPK kaip ieškovei minėtoje byloje, jie nebuvo susiję su nagrinėjamo pažeidimo tyrimu ar teisminiu nagrinėjimu – jais tik pranešta Sąjungos teismui apie naujas aplinkybes ir įrodymus, siekiant sustiprinti 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimo atsisakyti išmokėti paramos dalį, kuris nebuvo susijęs su šiuo pažeidimu, teisėtumo gynybą. Iš tiesų, neginčijama, kad tuo momentu Komisija dar nebuvo pradėjusi administracinės procedūros, kad ginčijamas pažeidimas būtų ištirtas arba išnagrinėtas teisme. Kaip Teismas konstatavo šio sprendimo 23 punkte minėto Sprendimo *IPK-München prieš Komisiją* 92 punkte, jei po to, kai priėmė 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimą atsisakyti išmokėti paramos dalį, Komisija būtų įvertinusi, kad naujų jos pateiktų faktinių įrodymų užtenka padaryti išvadą, kad egzistavo neteisėtas išankstinis susitarimas tarp G. Tzoanos, *01-Pliroforiki* ir IPK, dėl kurio paramos suteikimo procedūra buvo neteisėta, ji būtų galėjusi vietoj to, kad per pirmą ginčijamą procesą pateikė minėtame sprendime nenurodytą motyvą, šį

sprendimą atšaukti ir priimti naują sprendimą, kuriuo ne tik būtų atsisakiusi išmokėti antrą finansinės paramos dalį, bet ir nurodžiusi grąžinti jau pervestą dalį. Vis dėlto Komisija sąmoningai taip nepasielgė – ji nusprendė laukti galutinio pirmojo ginčijamo proceso rezultato, nors H. von Moltke jau 1996 m. sausio 25 d., po F. Franck apklausos, pasiūlė pradėti procedūrą, kuria būtų siekiama dėl pradinio pažeidimo susigrąžinti visą ginčijamą finansinę paramą.

165 Vadinasi, kadangi ketverių metų patraukimo atsakomybėn už ginčijamą pažeidimą senaties terminas iki 1996 m. rugsėjo 23 d. nebuvo nutrauktas, 2004 m. rugsėjo 30 d. rašto išsiuntimo (žr. šio sprendimo 30 punktą) ir ginčijamo sprendimo priėmimo metu jis jau buvo pasibaigęs, kaip tai numatyta Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos pirmame sakinyje.

166 Todėl pirmąjį pagrindą reikia pripažinti pagrįstą ir panaikinti ginčijamą sprendimą; kitų IPK pateiktų pagrindų ir kaltinimų nagrinėti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

167 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo.

168 Kadangi Komisija pralaimėjo bylą, ji turi padengti IPK išlaidas pagal šios pateiktus reikalavimus, įskaitant proceso dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

1. **Panaikinti 2005 m. gegužės 13 d. Komisijos sprendimą [ENTR/01/Audit/RVDZ/ss D(2005) 11382] dėl 1992 m. rugpjūčio 4 d. Komisijos sprendimo (003977/XXIII/A3 – S92/DG/ENV8/LD/kz) suteikti 530 000 ekiu finansinę paramą *Ecodata* projektui panaikinimo.**

2. **Priteisti iš Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas, įskaitant tas, kurios susijusios su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.**

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Paskelbta 2011 m. balandžio 15 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Teisinis pagrindas ..... II - 1865

Faktinės bylos aplinkybės ..... II - 1873

Kvietimo teikti paraiškas procedūra ir „Ecodata“ projekto vykdymas ..... II - 1873

Ginčijamas procesas dėl 1994 m. rugpjūčio 3 d. sprendimo atsisakyti išmokėti paramos dalį ..... II - 1876

Administracinė procedūra, kurioje priimtas ginčijamas sprendimas ..... II - 1884

Sprendimas išieškoti pirmą finansinės paramos dalį ..... II - 1890

Baudžiamasis G. Tzoanos persekiojimas nacionaliniu lygmeniu ..... II - 1891

Procesas ir šalių reikalavimai ..... II - 1892

Dėl teisės ..... II - 1894

Pirminė pastaba ..... II - 1894

Išankstinio susitarimo įrodymas ir pirmasis pagrindas ..... II - 1895

Šalių argumentai ..... II - 1895

— Išankstinio susitarimo, kuriuo kaltinama IPK, įrodymas ..... II - 1895

— Pirmasis pagrindas: nebuvo sąlygų, kurios būtinos, kad būtų galima anuliuoti sprendimą skirti finansinę paramą ..... II - 1910

Bendrojo Teismo vertinimas ..... II - 1917

— Reglamento Nr. 2988/95 taikymo sritis *ratione materiale* ..... II - 1917

— Pažeidimo sąvoka pagal Reglamento Nr. 2988/95 4 straipsnio 1–3 dalis, aiškinamas kartu su 1 straipsnio 1 ir 2 dalimi ..... II - 1919

— Pažeidimo įrodymas ..... II - 1922

— Patraukimo atsakomybėn senaties terminas pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalį ..... II - 1930

Dėl bylinėjimosi išlaidų ..... II - 1936